

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 16 травня 2024 р. № 560
Київ

Про затвердження Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

[№ 591 від 21.05.2024](#)

[№ 675 від 07.06.2024](#)

[№ 747 від 25.06.2024](#)

[№ 748 від 18.06.2024](#)

[№ 800 від 09.07.2024](#)

[№ 807 від 09.07.2024](#)

[№ 930 від 16.08.2024](#)

[№ 951 від 16.08.2024](#)

[№ 1130 від 01.10.2024](#)

[№ 1134 від 01.10.2024](#)

[№ 1542 від 27.12.2024](#)

[№ 1558 від 31.12.2024](#)

[№ 91 від 28.01.2025](#)

[№ 94 від 28.01.2025](#)

[№ 219 від 28.02.2025](#)

[№ 519 від 06.05.2025](#)}

Відповідно до [частини п'ятої](#) статті 22 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Порядок проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період](#), що додається.

2. Ця постанова набирає чинності одночасно із Законом України від 11 квітня 2024 р. [№ 3633-IX](#) “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку”, але не раніше дня її опублікування.

Прем'єр-міністр України	Д. ШМИГАЛЬ
Інд. 29	

ПОРЯДОК

проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає:

механізм реалізації повноважень та взаємодію між місцевими держадміністраціями, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від підпорядкування і форми власності, органами військового управління, органами та підрозділами, що входять до системи поліції, та посадовими особами територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки з організації проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період;

процедуру оповіщення військовозобов'язаних та резервістів, їх прибуття до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, військових частин Збройних Сил, інших військових формувань, Центрального управління або регіонального органу СБУ чи відповідного підрозділу розвідувальних органів;

процедуру перевірки військово-облікових документів громадян, уточнення персональних даних військовозобов'язаних та резервістів та внесення відповідних змін у військово-облікові документи;

процедуру надання військовозобов'язаним та резервістам відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період та її оформлення;

організацію медичного огляду військовозобов'язаних та резервістів для визначення придатності до військової служби;

процедуру оформлення призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період;

механізм відправлення військовозобов'язаних та резервістів до місць проходження військової служби.

2. На військову службу під час мобілізації, на особливий період призиваються резервісти та військовозобов'язані, які придатні до військової служби за станом здоров'я та не мають права на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації з підстав, визначених [статтею 23](#) Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, для комплектування (доукомплектування) з'єднань, військових частин, установ, організацій, вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, навчальних частин (центрів) (далі - військові частини) Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями (далі - Збройні Сили та інші військові формування).

Призов резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації проводиться в порядку, визначеному Законами України [“Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”](#), [“Про військовий обов'язок і військову службу”](#) та цим Порядком.

3. Призов резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації, на особливий період проводиться незалежно від місця їх перебування на військовому обліку.

4. На військову службу під час мобілізації, на особливий період можуть бути призвані:

особи, звільнені з військової служби у зв'язку із застосуванням заборони, передбаченої частиною [третьою](#) або [четвертою](#) статті 1 Закону України “Про очищення влади”. Такі особи, призвані на військову службу під час мобілізації, призначаються на військові посади, крім посад, щодо яких здійснюються заходи з очищення влади;

особи, яких раніше було засуджено до позбавлення волі, обмеження волі, арешту чи виправних робіт за вчинення кримінального проступку, нетяжкого злочину, у тому числі із звільненням від відбування покарання, тяжкого злочину, крім тих, які були засуджені за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України;

особи, яких раніше було засуджено до позбавлення волі за особливо тяжкий злочин, крім тих, які були засуджені за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України. Такі особи призиваються на військову службу під час мобілізації за рішенням Генерального штабу Збройних Сил, відповідних підрозділів розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ;

засуджені особи, які звільнені від відбування покарання з випробуванням, крім тих, що засуджені за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України, засуджені за вчинення умисного вбивства двох або більше осіб, або вчиненого з особливою жорстокістю, або поєднаного із зґвалтуванням або сексуальним насильством, або особливо тяжких корупційних кримінальних правопорушень чи засуджені за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених статтями [152-156¹](#), [258-258⁶](#), [частиною четвертою](#) статті 286¹, [статтею 348](#) Кримінального кодексу України, а також засуджені службові особи, які згідно з [підпунктом 1](#) пункту 3 примітки до статті 368 Кримінального кодексу України займали особливо відповідальне становище. Зазначені особи проходять військову службу виключно у відповідних спеціалізованих підрозділах військових частин;

{Абзац п'ятий пункту 4 в редакції Постанови КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

підозрювані або обвинувачені особи, які під час досудового розслідування або судового розгляду тримаються під вартою, крім тих, що підозрюються у вчиненні злочинів проти основ національної безпеки України, а також злочинів, передбачених [статтями 115, 146-147, 152-156, 186, 187, 189, 255, 255¹, 257, 258-262, 305-321, 330, 335-337, 401-414, 426-433, 436, 437-442](#) Кримінального кодексу України. Зазначені особи, стосовно яких скасовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, повинні невідкладно, але не пізніше 48 годин з дня оголошення ухвали про скасування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, з'явитися до відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки за задекларованим/зареєстрованим місцем проживання;

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

підозрювані або обвинувачені особи, до яких під час досудового розслідування або судового розгляду застосовано інший захід, ніж запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, крім тих, що підозрюються у вчиненні злочинів проти основ національної безпеки України, а також злочинів, передбачених [статтями 115, 146-147, 152-156, 186, 187, 189, 255, 255¹, 257, 258-262, 305-321, 330, 335-337, 401-414, 426-433, 436, 437-442](#) Кримінального кодексу України, за наявності ухвали слідчого судді про

скасування запобіжного заходу для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період.

{Пункт 4 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

5. Генеральний штаб Збройних Сил через оперативні командування та (військові) адміністрації здійснює управління призовом громадян на військову службу під час мобілізації та визначає обсяги їх призову (крім СБУ та розвідувальних органів).

6. Призов резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації, на особливий період здійснюється у строки та в обсягах, визначених мобілізаційними планами, мобілізаційними директивами (розпорядженнями) Головнокомандувача Збройних Сил або Генерального штабу Збройних Сил.

Призов резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації, на особливий період включає:

оповіщення резервістів та військовозобов'язаних про виклик до районного (об'єднаного районного) територіального центру комплектування та соціальної підтримки чи його відділу, міського (районного у містах, об'єднаного міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки (далі - районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки), Центрального управління або регіонального органу СБУ або відповідного підрозділу розвідувальних органів України;

прибуття резервістів та військовозобов'язаних до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіонального органу СБУ або відповідного підрозділу розвідувальних органів, уточнення своїх персональних даних, внесення відповідних змін у військово-облікові документи та до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів;

проходження резервістами та військовозобов'язаними медичного огляду для визначення придатності до військової служби;

перевірку підстав щодо надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації та її оформлення;

документальне оформлення призову на військову службу під час мобілізації;

відправлення призваних громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період до місць проходження військової служби.

7. Розвідувальні органи, Центральне управління або регіональні органи СБУ здійснюють призов резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації, на особливий період до своїх військових частин, органів, підрозділів із числа резервістів та військовозобов'язаних, які перебувають на військовому обліку в розвідувальних органах України чи СБУ відповідно.

8. Призов резервістів та військовозобов'язаних, які перебувають на військовому обліку в районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, на військову службу під час мобілізації, на особливий період до розвідувальних органів України чи СБУ здійснюється відповідно до розпоряджень Генерального штабу Збройних Сил.

9. Методичне забезпечення призову резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації, на особливий період у Збройних Силах здійснюється Генеральним штабом Збройних Сил та обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями (військовими адміністраціями).

Проведення призову на військову службу під час мобілізації, оповіщення та прибуття резервістів та військовозобов'язаних під час мобілізації

10. Голови (начальники) обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій (військових адміністрацій) з набранням чинності Указом Президента України про оголошення (продовження) мобілізації та/або з отриманням розпорядження (завдання) Генерального штабу Збройних Сил щодо призову резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації:

невідкладно проводять засідання Ради оборони області з метою визначення першочергових завдань посадовим особам апарату та структурних підрозділів обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій (військових адміністрацій), підпорядкованим районним держадміністраціям (військовим адміністраціям) та органам місцевого самоврядування, керівникам територіальних органів Національної поліції та регіональних органів СБУ, закладам охорони здоров'я та територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки щодо організації та проведення призову резервістів та військовозобов'язаних, виконання інших заходів мобілізації на відповідній адміністративно-територіальній одиниці;

опрацьовують та видають за пропозицією керівників обласних (Київського та Севастопольського міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки розпорядження про проведення заходів мобілізації з визначенням районним (міським) держадміністраціям (військовим адміністраціям) обсягів та строків призову резервістів та військовозобов'язаних під час мобілізації та невідкладно доводять його до виконавців;

організують розгортання пунктів управління заходами мобілізації, дільниць (штабів) оповіщення, пунктів збору військовозобов'язаних;

організують та здійснюють контроль за ходом оповіщення, збору та поставки резервістів та військовозобов'язаних на комплектування військ (сил) в обсягах, що визначені мобілізаційними планами та розпорядженнями (завданнями) Генерального штабу Збройних Сил;

координують та спрямовують діяльність органів та підрозділів Національної поліції, СБУ, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, закладів охорони здоров'я, територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, підрозділів Військової служби правопорядку Збройних Сил стосовно виконання заходів мобілізації, призову громадян на військову службу під час мобілізації на відповідній адміністративно-територіальній одиниці;

організують та здійснюють в межах своїх повноважень матеріальне, фінансове, інформаційне забезпечення заходів призову громадян на військову службу під час мобілізації;

інформують Генеральний штаб Збройних Сил, Кабінет Міністрів України та через Раду національної безпеки і оборони України Президента України про виконання заходів призову громадян на військову службу під час мобілізації, кількість призваних військовозобов'язаних, наявні проблемні питання та пропозиції щодо їх врегулювання;

вживають в межах своїх повноважень заходів до вирішення питань, які перешкоджають призову громадян на військову службу під час мобілізації.

11. Голови (начальники) районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій) з набранням чинності Указом Президента України про оголошення

(продовження) мобілізації та/або з отриманням розпорядження відповідного начальника обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації) про проведення заходів мобілізації:

невідкладно проводять координаційну нараду та з урахуванням рішення Ради оборони області спрямовують діяльність та визначають завдання посадовим особам апарату та структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), територіальних громад, керівникам територіальних підрозділів територіальних органів Національної поліції та районних підрозділів регіональних органів СБУ, керівникам підприємств, установ, організацій (у разі потреби), закладам охорони здоров'я та територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки щодо організації та проведення заходів мобілізації, проведення призову резервістів та військовозобов'язаних на підпорядкованій адміністративно-територіальній одиниці;

видають за пропозиціями керівників районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки розпорядження про проведення заходів мобілізації та невідкладно доводять його до виконавців;

забезпечують у взаємодії з районними (міськими) територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки розгортання пунктів управління заходами мобілізації, дільниць (штабів) оповіщення, пунктів збору військовозобов'язаних;

видають розпорядження про створення груп оповіщення у складі представників (які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації) структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, підприємств, установ, організацій, територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки та територіальних органів (підрозділів) поліції, а також визначають заходи щодо порядку та забезпечення роботи таких груп;

організують оповіщення резервістів та військовозобов'язаних, забезпечують їх прибуття на збірні пункти та призов через районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки в обсягах, визначених розпорядженням обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації);

здійснюють оповіщення резервістів та військовозобов'язаних за участю представників (які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації) структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій) у складі груп оповіщення;

забезпечують відправлення призваних громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період до місць проходження військової служби;

здійснюють в межах своїх повноважень матеріальне, фінансове, інформаційне забезпечення заходів мобілізації;

інформують обласні, Київську та Севастопольську міську держадміністрації (військові адміністрації) про виконання заходів призову громадян на військову службу під час мобілізації, кількість призваних військовозобов'язаних, наявні проблемні питання та пропозиції щодо їх врегулювання в строки, визначені розпорядженнями про проведення мобілізації;

живають в межах своїх повноважень заходів до вирішення проблемних питань призову громадян на військову службу під час мобілізації.

12. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад з отриманням розпорядження відповідного голови (начальника) районної, міської держадміністрації (військової адміністрації) або відповідного керівника районного

(міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки про проведення заходів мобілізації чи виклик резервістів та військовозобов'язаних районного (міського) територіального центру комплектування;

забезпечують доведення до підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, а також населення розпорядження керівника місцевої держадміністрації (військової адміністрації) або керівника територіального центру комплектування та соціальної підтримки про проведення заходів мобілізації чи виклик резервістів та військовозобов'язаних районного (міського) територіального центру комплектування;

видають акти про проведення оповіщення резервістів та військовозобов'язаних, у яких зазначаються підстава та мета видання, перелік осіб, які підлягають оповіщенню, дата, час та місце їх прибуття, способи доставки до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, який надіслав розпорядження, відповідальні особи за здійснення оповіщення, порядок здійснення контролю за оповіщенням та прибуттям військовозобов'язаних, інші питання;

здійснюють оповіщення зазначених у розпорядженні резервістів та військовозобов'язаних за адресою місця проживання або адресою задекларованого/зареєстрованого місця проживання шляхом вручення повісток під їх особистий підпис;

повідомляють письмово у триденний строк районному (міському) територіальному центру комплектування та соціальної підтримки про результати оповіщення та виконання резервістами та військовозобов'язаними вимог законодавства;

невідкладно письмово повідомляють відповідному районному (міському) територіальному центру комплектування та соціальної підтримки про резервістів та військовозобов'язаних, які відмовилися від отримання повісток;

забезпечують прибуття резервістів та військовозобов'язаних шляхом їх перевезення від дільниць оповіщення до пунктів збору районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки або військових частин;

інформують щотижня відповідний районний (міський) територіальний центр комплектування та соціальної підтримки про прибулих внутрішньо переміщених осіб та їх адресу місця проживання;

здійснюють на відповідній території інформаційне забезпечення призову резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації.

Під час здійснення заходів оповіщення представника (представників) виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад супроводжує поліцейський відповідно до розпорядження голови (начальника) обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації). Повістки резервістам та військовозобов'язаним вручає уповноважена на це особа із складу групи оповіщення. У разі коли до складу групи оповіщення входить представник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, повістку резервісту або військовозобов'язаному вручає представник такого центру.

13. Керівники підприємств, установ, організацій з отриманням розпорядження відповідного голови (начальника) районної, міської держадміністрації (військової адміністрації) або відповідного керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки про проведення заходів мобілізації чи виклик резервістів та військовозобов'язаних районного (міського) територіального центру комплектування;

видають наказ керівника підприємства (установи, організації) про проведення оповіщення резервістів та військовозобов'язаних, у якому зазначаються підстава та мета видання, перелік осіб, які підлягають оповіщенню, дата, час та місце їх прибуття, способи доставки до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, який надіслав розпорядження, відповідальні особи за здійснення оповіщення, порядок здійснення контролю за оповіщенням та прибуттям військовозобов'язаних, інші питання;

організують через відповідальних осіб здійснення оповіщення у робочий час працівників підприємства (установи, організації) шляхом вручення повісток під їх особистий підпис;

здійснюють на підприємстві (в установі, організації) інформаційне забезпечення призову резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації;

повідомляють письмово у триденний строк районному (міському) територіальному центру комплектування та соціальної підтримки про результати оповіщення та виконання резервістами та військовозобов'язаними вимог законодавства;

забезпечують прибуття резервістів та військовозобов'язаних шляхом їх перевезення від підприємства (установи, організації) до пунктів збору районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки або військових частин чи звільнення їх від виконання обов'язків з урахуванням часу, необхідного для прибуття до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, та у разі потреби часу на зворотній шлях;

невідкладно інформують відповідний районний (міський) територіальний центр комплектування та соціальної підтримки про працівників, які відмовилися від отримання повісток, та працівників, які написали заяви про звільнення.

14. Керівники обласних (Київського та Севастопольського міського) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки з набранням чинності Указом Президента України про оголошення (продовження) мобілізації та/або з отриманням мобілізаційної директиви (розпорядження) оперативного командування з визначеними строками та обсягами призову резервістів та військовозобов'язаних:

ініціюють невідкладне проведення засідання Ради оборони області з метою визначення завдань посадовим особам місцевих держадміністрацій та органів місцевого самоврядування, керівникам правоохоронних органів (підприємств, установ, організацій у разі потреби), закладів охорони здоров'я завдань щодо організації та проведення заходів мобілізації, призову резервістів та військовозобов'язаних на відповідній адміністративно-територіальній одиниці;

готують пропозиції до розпорядження голови (начальника) обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації) щодо розгортання та організації роботи пунктів управління заходами мобілізації, груп контролю, дільниць (штабів) оповіщення, створення груп оповіщення, організації медичних оглядів, потреби у матеріальних, фінансових ресурсах, відчуженні (вилученні) майна, приміщень, будівель, земельних ділянок, забезпечення автомобільним транспортом та пально-мастильними матеріалами в інтересах проведення заходів мобілізації;

здійснюють розподіл обсягів призову (вилучення) мобілізаційних ресурсів між підпорядкованими районними (міськими) територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки;

видають наказ керівника обласного (Київського та Севастопольського) міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки про призначення представників такого центру, уповноважених проводити перевірку військово-облікового

документа (військово-облікового документа в електронній формі) в осіб чоловічої статі віком від 18 до 60 років та вручати повістки резервістам та військовозобов'язаним;

організують проведення уповноваженими представниками обласного та підпорядкованих районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки перевірок в осіб чоловічої статі віком від 18 до 60 років військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) та вручення повісток резервістам та військовозобов'язаним;

беруть участь у засіданнях Ради оборони області щодо виконання заходів мобілізації, в обговоренні проблемних питань та шляхів їх вирішення;

контролюють виконання заходів оповіщення, збору, призову та відправлення призваних на військову службу під час мобілізації громадян до місць проходження військової служби;

інформують керівництво обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації) щодо проблемних питань виконання заходів мобілізації, призову резервістів та військовозобов'язаних на адміністративній території та надають пропозиції щодо шляхів їх вирішення.

У разі невидання протягом двох днів з будь-яких причин головою (начальником) обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації) розпорядження про проведення заходів мобілізації таке розпорядження видає керівник обласного (Київського та Севастопольського міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки та невідкладно доводить його до виконавців.

Про невидання начальником обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації) розпорядження про проведення заходів мобілізації керівник обласного (Київського та Севастопольського міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки невідкладно інформує через оперативне командування Генеральний штаб Збройних Сил.

15. Керівники районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки з набранням чинності Указом Президента України про оголошення (продовження) мобілізації та/або з отриманням розпорядження відповідного керівника обласного (Київського та Севастопольського міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки з визначеними строками та обсягами призову резервістів та військовозобов'язаних:

ініціюють невідкладне проведення координаційної наради з метою визначення посадовим особам територіальних громад, керівникам правоохоронних органів (підприємств, установ, організацій за необхідністю), закладів охорони здоров'я завдань з організації та проведення заходів мобілізації, проведення призову резервістів та військовозобов'язаних на підпорядкованій адміністративній території;

готують пропозиції до розпорядження голови (начальника) районної держадміністрації (військової адміністрації) щодо розгортання та організації роботи пунктів управління заходами мобілізації, груп контролю, дільниць оповіщення, створення груп оповіщення, організації медичних оглядів, потреби у матеріальних, фінансових ресурсах, відчуженні (вилученні) майна, приміщень, будівель, земельних ділянок, забезпечення автомобільним транспортом та пально-мастильними матеріалами в інтересах проведення заходів мобілізації;

здійснюють розподіл обсягів призову (вилучення) мобілізаційних ресурсів між територіальними громадами, підприємствами, установами та організаціями;

доставляють до виконавчих комітетів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, підприємств, установ, організацій, управителів багатоквартирних будинків розпорядження начальника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки про проведення заходів оповіщення резервістів та військовозобов'язаних разом із повістками про їх виклик до такого центру;

видають наказ керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки про призначення представників такого центру, уповноважених проводити перевірку військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) в осіб чоловічої статі віком від 18 до 60 років та вручати повістки резервістам та військовозобов'язаним;

організують проведення уповноваженими представниками районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки перевірок в осіб чоловічої статі віком від 18 до 60 років військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі);

здійснюють оповіщення резервістів та військовозобов'язаних у складі груп оповіщення, до складу яких залучаються представники структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів міських, селищних, сільських рад, підприємств, установ, організацій, представники районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки і поліцейські;

звертаються до територіального органу (підрозділу) поліції для адміністративного затримання та доставлення до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені [статтями 210 і 210¹](#) Кодексу України про адміністративні правопорушення;

вживають заходів разом з представниками територіальних органів (підрозділів) поліції до адміністративного затримання та доставлення до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки осіб, які відмовляються від отримання повісток або порушили правила військового обліку;

здійснюють оформлення призову резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації, на особливий період;

контролюють виконання заходів оповіщення, збору, призову та відправлення призваних на військову службу під час мобілізації громадян до місць проходження військової служби;

інформують керівників районної, міської держадміністрації (військової адміністрації), обласного (Київського та Севастопольського міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки про проблемні питання виконання заходів мобілізації, призову резервістів та військовозобов'язаних на адміністративній території та надають пропозиції щодо шляхів їх вирішення;

беруть участь у координаційних нарадах щодо виконання заходів мобілізації, в обговоренні проблемних питань та шляхів їх вирішення;

повідомляють територіальному органу (підрозділу) поліції про факти, які свідчать про вчинення кримінального правопорушення громадянами, які ухиляються від призову на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період.

Оповіщення резервістів та військовозобов'язаних може здійснюватися представниками районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки окремо від груп оповіщення.

У разі невидання протягом двох днів з будь-яких причин головою (начальником) районної держадміністрації (військової адміністрації) розпорядження про проведення заходів мобілізації таке розпорядження видає керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки та невідкладно доводить його до виконавців.

Про невидання головою (начальником) районної держадміністрації (військової адміністрації) розпорядження про проведення заходів мобілізації керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки невідкладно інформує відповідний обласний (Київський або Севастопольський міський) територіальний центр комплектування та соціальної підтримки.

16. Керівники територіальних органів (підрозділів) поліції з набранням чинності Указом Президента України про оголошення (продовження) мобілізації та/або з отриманням розпорядження про проведення заходів мобілізації відповідного голови (начальника) обласної, Київської та Севастопольської міської, районної держадміністрації (військової адміністрації):

забезпечують участь поліцейських у здійсненні заходів щодо оповіщення резервістів та військовозобов'язаних разом з представниками територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки або у складі груп оповіщення;

організують за зверненням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ або розвідувальних органів України, адміністративне затримання та доставлення органами (підрозділами) поліції до зазначених центрів та органів резервістів та військовозобов'язаних, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені [статтями 210 і 210¹](#) Кодексу України про адміністративні правопорушення. Адміністративне затримання таких осіб здійснюється незалежно від їх місця перебування на військовому обліку. У такому разі особа доставляється до найближчого територіального центру комплектування та соціальної підтримки або органів СБУ, або відповідних підрозділів розвідувальних органів;

{Абзац третій пункту 16 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

забезпечують внесення до реєстрів та баз (банків) даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС, інформацію про осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені [статтями 210 і 210¹](#) Кодексу України про адміністративні правопорушення, провадження у справах за якими здійснюється територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки;

повідомляють районному (міському) територіальному центру комплектування та соціальної підтримки про неможливість здійснити адміністративне затримання та доставлення протягом 30 календарних днів до такого центру осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені [статтями 210 і 210¹](#) Кодексу України про адміністративні правопорушення;

організують проведення поліцейськими перевірок в осіб чоловічої статі віком від 18 до 60 років військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) разом з документом, що посвідчує особу, та у разі відсутності у такої особи військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) чи наявності інформації в реєстрах та базах (банках) даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС, про розшук такої особи здійснення адміністративного затримання та доставлення такої особи до найближчого територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

17. Керівники органів охорони державного кордону (крім авіаційної частини) з набранням чинності Указом Президента України про оголошення (продовження) мобілізації та/або з отриманням розпорядження про проведення заходів мобілізації відповідного голови (начальника) обласної, Київської та Севастопольської міської, районної держадміністрації (військової адміністрації) організують проведення у прикордонній смузі, контрольованому прикордонному районі та у пунктах пропуску через державний кордон України перевірку в осіб чоловічої статі віком від 18 до 60 років військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) разом з документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України. У разі відсутності у таких осіб військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) та/або наявності в Єдиному державному реєстрі призовників, військовозобов'язаних та резервістів відомостей про подання таких осіб до розшуку в Національну поліцію уповноважені службові особи підрозділу охорони державного кордону відмовляють їм у перетинанні (на виїзд з України) державного кордону. Про виявлення розшукуваної особи представники органів охорони державного кордону або його структурних підрозділів інформують найближчий орган або підрозділ, що входить до системи поліції, для здійснення адміністративного затримання та доставлення такого громадянина до найближчого територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

{Пункт 17 в редакції Постанови КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

18. Оповіщення резервістів, які уклали контракти на проходження служби у військовому резерві Збройних Сил та інших військових формувань, здійснюється командирами військових частин, з якими резервісти уклали такі контракти.

19. Оповіщення резервістів та військовозобов'язаних, які перебувають на військовому обліку в розвідувальних органах України чи СБУ, здійснюється у порядку, встановленому зазначеними органами.

20. З оголошенням мобілізації громадяни зобов'язані з'явитися:

резервісти та військовозобов'язані, які приписані до військових частин для проходження військової служби у воєнний час або до інших підрозділів чи формувань для виконання обов'язків за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, - на збірні пункти територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки у строки, зазначені в отриманих ними повістках або мобілізаційних розпорядженнях;

резервісти, які проходять службу у військовому резерві, - до військових частин у строки, визначені командирами військових частин;

військовозобов'язані, резервісти СБУ - за викликом керівників органів, в яких вони перебувають на військовому обліку;

військовозобов'язані, резервісти розвідувальних органів - за викликом керівників відповідних підрозділів.

21. За викликом районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки (Центрального управління або регіонального органу СБУ, відповідного підрозділу розвідувальних органів) резервісти та військовозобов'язані зобов'язані з'являтися у строк та місце, зазначені в повістці, для взяття на військовий облік, уточнення своїх персональних даних, даних військово-облікового документа з військово-обліковими даними Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних, резервістів (територіального центру комплектування та соціальної підтримки), проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби.

22. Резервісти та військовозобов'язані протягом 60 днів з дня набрання чинності Указом Президента України про оголошення мобілізації, затвердженим Верховною Радою України, зобов'язані уточнити свої облікові дані (адресу місця проживання, номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти (за наявності) та інші персональні дані) через центри надання адміністративних послуг або електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста, або у районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки за місцем свого перебування або місцезнаходження чи відповідному підрозділі розвідувальних органів України, Центральному управлінні або регіональному органі СБУ.

Резервісти та військовозобов'язані, у яких відсутній (які втратили) військово-обліковий документ, уточнюють свої облікові дані (адресу місця проживання, номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти (за наявності) та інші персональні дані) у районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки за місцем свого перебування або місцезнаходження чи відповідному підрозділі розвідувальних органів, Центральному управлінні або регіональному органі СБУ, де вони перебувають на військовому обліку. У такому разі під час уточнення облікових даних їм оформляється військово-обліковий документ.

23. Поважними причинами неприбуття громадянина у строк, визначений у повістці, які підтверджені документами відповідних уповноважених державних органів, установ та організацій (державної та комунальної форми власності), визнаються:

перешкода стихійного характеру, хвороба громадянина, воєнні дії на відповідній території та їх наслідки або інші обставини, які позбавили його можливості особисто прибути у визначені пункт і строк;

смерть його близького родича (батьків, дружини (чоловіка), дитини, рідних брата, сестри, діда, баби) або близького родича його дружини (чоловіка).

24. У разі неприбуття у строк, визначений у повістці, громадянин зобов'язаний у найкоротший строк, але не пізніше ніж протягом трьох днів від визначених у повістці дати і часу прибуття до територіального центру комплектування та соціальної підтримки (відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ), повідомити про причини неявки шляхом безпосереднього звернення до зазначеного у повістці територіального центру комплектування та соціальної підтримки (відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ) або в будь-який інший спосіб з подальшим його прибуттям у строк, що не перевищує сім календарних днів.

25. Громадяни чоловічої статі віком від 18 до 60 років зобов'язані мати при собі військово-обліковий документ (військово-обліковий документ в електронній формі) та пред'являти його за вимогою уповноваженого представника територіального центру комплектування та соціальної підтримки або поліцейського, а також представника Держприкордонслужби у прикордонній смузі, контрольованому прикордонному районі та на пунктах пропуску через державний кордон України.

26. Для проведення оповіщення створюються дільниці оповіщення та штаби оповіщення. Відповідальність за організацію роботи та здійснення контролю за роботою дільниць оповіщення в межах адміністративно-територіальної одиниці покладається на голову сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її утворення) ради, а штабів оповіщення - на керівників підприємств, установ, організацій, на базі яких утворюються штаби оповіщення.

27. Під час мобілізації громадяни викликаються з метою:

1) до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки або їх відділів:

взяття на військовий облік;

проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби;

уточнення своїх персональних даних, даних військово-облікового документа з військово-обліковими даними Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних, резервістів (територіального центру комплектування та соціальної підтримки);

призову на військову службу під час мобілізації та відправлення до місць проходження військової служби;

2) до відповідних підрозділів розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ:

проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби;

уточнення своїх персональних даних, даних військово-облікового документа з військово-обліковими даними відповідних підрозділів розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ;

призову на військову службу під час мобілізації та відправлення до місць проходження військової служби.

28. Виклик громадян до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки чи їх відділів, відповідних підрозділів розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ під час мобілізації здійснюється шляхом вручення (надсилання) повістки (додаток 1).

29. У повістці зазначаються:

прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності) і дата народження громадянина, якому адресована повістка;

найменування районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділів чи відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіонального органу СБУ, що видав повістку;

мета виклику до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділів чи відповідних підрозділів розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ;

місце, день і час явки за викликом;

найменування посади, власне ім'я та прізвище, підпис посадової особи, яка видала повістку, та дата її підписання - для повісток, оформлених на бланку. Такі повістки скріплюються гербовою печаткою;

{Абзац шостий пункту 29 в редакції Постанови КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

прізвище та власне ім'я керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу, дата накладення кваліфікованого електронного підпису - для повісток, сформованих за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів;

{Абзац пункту 29 в редакції Постанови КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

реєстраційний номер повістки;

роз'яснення про наслідки неявки і про обов'язок повідомити про причини неявки.

30. Повістка може формуватися за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів або оформлюватися на бланку, який заповнюється представником районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

{Абзац перший пункту 30 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

У разі формування повістки за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу накладає на повістку кваліфікований електронний підпис у день її формування.

{Абзац другий пункту 30 в редакції Постанови КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

У разі оформлення повістки на бланку керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу засвідчує її особистим підписом та скріплює гербовою печаткою.

{Абзац третій пункту 30 в редакції Постанови КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

Реєстраційний номер повістки фіксується в Єдиному державному реєстрі призовників, військовозобов'язаних та резервістів або Журналі реєстрації виданих для оповіщення повісток за формою згідно з [додатком 3](#).

{Абзац четвертий пункту 30 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

{Абзац п'ятий пункту 30 виключено на підставі Постанови КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

{Абзац шостий пункту 30 виключено на підставі Постанови КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

{Абзац сьомий пункту 30 виключено на підставі Постанови КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

Відомості про вручення військовозобов'язаному або резервісту повістки на бланку вносяться до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

{Пункт 30 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Для оповіщення військовозобов'язаних та резервістів розвідувальних органів України чи СБУ бланк повістки оформляється зазначеними органами. Порядок оформлення повісток, їх підпис та реєстрація визначаються розвідувальними органами України, СБУ.

{Пункт 30 в редакції Постанови КМ [№ 807 від 09.07.2024](#)}

30¹. Кожна повістка, сформована за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, містить унікальний електронний ідентифікатор у вигляді QR-коду (далі - QR-код).

QR-код містить інформацію, зазначену в [пункті 29](#) цього Порядку, а також реєстраційний номер поштового відправлення у разі відправлення повістки засобами поштового зв'язку рекомендованим поштовим відправленням.

Повістка, сформована за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, може бути роздрукована. У такому разі її паперова форма повинна містити придатний для зчитування QR-код з відповідною інформацією.

{Порядок доповнено пунктом 30¹ згідно з Постановою КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

30². Повістки, сформовані за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, можуть:

централізовано друкуватися і надсилатися військовозобов'язаним та резервістам засобами поштового зв'язку рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомленням про вручення;

друкуватися та вручатися військовозобов'язаним та резервістам під час оповіщення у роздрукованому вигляді.

{Порядок доповнено пунктом 30² згідно з Постановою КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

30³. У разі надсилання повістки, сформованої за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, засобами поштового зв'язку рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення, на такому відправленні повинні зазначатися штриховий кодовий ідентифікатор оператора поштового зв'язку, прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), адреса громадянина, якому надсилається повістка.

В описі вкладення зазначається інформація про найменування поштового відправлення, власне ім'я та по батькові (за наявності), адреса громадянина, якому надсилається поштове відправлення, найменування вкладення із кількістю аркушів, власне ім'я та прізвище керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу, інформація про дату накладення кваліфікованого електронного підпису.

{Порядок доповнено пунктом 30³ згідно з Постановою КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

31. Повістки мають право вручати:

представники територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки - в межах адміністративної території, на яку поширюється повноваження відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки;

представники структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій) - в межах адміністративної території, на яку поширюється повноваження відповідної районної, міської держадміністрації (військової адміністрації);

представники виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад - в адміністративних межах населених пунктів та територій, на які поширюється повноваження відповідних виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад;

представники підприємств, установ, організацій - на території підприємств (установ, організацій) та в місцях виконання працівниками робіт (обов'язків);

представники відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ (тільки резервістам та військовозобов'язаним, які перебувають в зазначених органах на військовому обліку) - на усій території України.

Призначення представників територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ, структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад та підприємств (установ, організацій), уповноважених вручати повістки, здійснюється наказом відповідного керівника, який є підставою для видачі службового посвідчення особи, уповноваженої вручати повістки (додаток 1').

{Абзац сьомий пункту 31 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 748 від 18.06.2024](#)}

32. Службове посвідчення особи, уповноваженої вручати повістки, видається на підставі наказу відповідного керівника, визначеного в [абзаці сьомому](#) пункту 31 цього Порядку, головою (начальником) обласної, Київської та Севастопольської міської, районної держадміністрації (військової адміністрації), засвідчується його особистим підписом та скріплюється гербовою печаткою. Таке посвідчення дійсне на території адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюється юрисдикція відповідної місцевої держадміністрації (військової адміністрації), головою (начальником) якої видано посвідчення, у разі пред'явлення паспорта громадянина України (посвідчення офіцера, військового квитка).

{Абзац перший пункту 32 в редакції Постанови КМ [№ 748 від 18.06.2024](#)}

Особи, яким видано посвідчення головою (начальником) обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації), мають право здійснювати заходи оповіщення на території області.

33. Службове посвідчення особи, уповноваженої вручати повістки, резервістам та військовозобов'язаним, які перебувають на військовому обліку у відповідному підрозділі розвідувальних органів, Центральному управлінні або регіональних органах СБУ, видається керівником зазначеного органу, яке засвідчується його особистим підписом та скріплюється гербовою печаткою. Таке посвідчення дійсне на усій території України у разі пред'явлення паспорта громадянина України (посвідчення офіцера, військового квитка, службового посвідчення).

{Пункт 33 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 748 від 18.06.2024](#), [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

34. Повістка про виклик резервіста або військовозобов'язаного до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу чи відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ може бути надіслана зазначеними органами військового управління (органами) засобами поштового зв'язку рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомленням про вручення з повідомленням про вручення на адресу його місця проживання після завершення 60 днів, відведених законодавством на уточнення своїх облікових даних, у тому числі адреси місця проживання.

{Абзац перший пункту 34 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 747 від 25.06.2024](#)}

У разі коли резервіст або військовозобов'язаний уточнив свої облікові дані після завершення 60 днів, відведених законодавством на уточнення своїх облікових даних, повістка може надсилатися на адресу місця проживання, зазначену резервістом або військовозобов'язаним під час уточнення облікових даних.

{Пункт 34 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

У разі не уточнення протягом 60 днів резервістом або військовозобов'язаним своєї адреси місця проживання повістка може надсилатися на його адресу зареєстрованого/задекларованого місця проживання.

{Абзац третій пункту 34 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

Повістка про виклик резервіста або військовозобов'язаного до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу чи відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ надсилається адресату протягом 48 годин після підпису повістки відповідним керівником. При цьому день явки за викликом резервіста або військовозобов'язаного з населеного пункту, що є адміністративним центром області, визначається протягом семи діб, а з інших населених пунктів - протягом десяти діб від дня надсилання повістки засобами поштового зв'язку рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення та повідомленням про вручення.

{Абзац пункту 34 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 747 від 25.06.2024](#), [№ 807 від 09.07.2024](#), [№ 1134 від 01.10.2024](#)}

Централізований друк повісток, які сформовані за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, та направлення їх військовозобов'язаним та резервістам засобами поштового зв'язку здійснюються Міноборони або державними підприємствами, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави (в поліграфічній галузі), на підставі відповідних договорів, укладених між Міноборони, призначеним оператором поштового зв'язку та/або державними підприємствами, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави (в поліграфічній галузі).

{Пункт 34 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 807 від 09.07.2024](#)}

35. Представники, уповноважені вручати повістки, здійснюють оповіщення громадян як самостійно, так і у складі груп оповіщення.

Вручення повісток резервістам та військовозобов'язаним здійснюється цілодобово за адресою місця проживання або адресою задекларованого/зареєстрованого місця проживання, роботи, навчання, у громадських місцях, громадських будинках та спорудах, місцях масового скупчення людей, територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, на пунктах пропуску (блок-постах), пунктах пропуску через державний кордон України.

36. За адресою місця проживання або адресою задекларованого/зареєстрованого місця проживання резервісти та військовозобов'язані можуть бути оповіщені:

через діляниці оповіщення шляхом їх виклику до таких діляниць та вручення повісток, отриманих від районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки представниками цих діляниць, та вручення повісток за адресою місця проживання або адресою задекларованого/зареєстрованого місця проживання;

представниками районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад;

представниками територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки особисто або засобами зв'язку;

групами оповіщення, до складу яких можуть включатися представники районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, поліцейські, а також під час оповіщення мешканців багатоквартирних будинків - керівник установи (організації) або фізична особа - підприємець, яка надає послуги з управління багатоквартирними будинками, або голова правління об'єднання співвласників багатоквартирного будинку.

37. За місцем роботи або навчання резервісти та військовозобов'язані можуть бути оповіщені:

представниками підприємства (установи, організації) на (у) якому (якій) він працює;

представниками закладу освіти, у якому він навчається;

представниками територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки;

групами оповіщення, до складу яких можуть включатися представники районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), підприємства (установи, організації), територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки та поліцейські.

38. У громадських місцях, громадських будинках та спорудах, місцях масового зібрання людей, на пунктах пропуску (блок-постах), пунктах пропуску через державний кордон України резервісти та військовозобов'язані можуть бути оповіщені:

представниками територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки;

групами оповіщення, до складу яких можуть включатися представники районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки та поліцейські.

39. У районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки резервістам та військовозобов'язаним повістка вручається військовослужбовцями або працівниками таких центрів.

40. Під час вручення повістки здійснюється фото- і відеофіксація із застосуванням технічних приладів та засобів фото- та відеофіксації представником територіального центру комплектування та соціальної підтримки або поліцейським.

41. Належним підтвердженням оповіщення резервіста або військовозобов'язаного про виклик до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу чи відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органів СБУ є:

1) у разі вручення повістки - особистий підпис про отримання повістки, відеозапис вручення повістки або ознайомлення з її змістом, у тому числі відеозапис доведення акта відмови від отримання повістки (додаток 2), а також відеозапис відмови резервіста або військовозобов'язаного у спілкуванні з особою, уповноваженою вручати повістки;

2) у разі надсилання повістки засобами поштового зв'язку:

день отримання такого поштового відправлення особою, що підтверджується інформацією та/або документами від поштового оператора;

день проставлення у поштовому повідомленні відмітки про відмову отримати поштове відправлення чи день проставлення відмітки про відсутність особи за адресою місця проживання особи, повідомленою цією особою територіальному центру комплектування та соціальної підтримки під час уточнення своїх облікових даних;

день проставлення у поштовому повідомленні відмітки про відмову отримати поштове відправлення чи день проставлення відмітки про відсутність особи за адресою задекларованого/зареєстрованого місця проживання в установленому законом порядку, якщо ця особа не повідомила територіальному центру комплектування та соціальної підтримки іншої адреси місця проживання.

41¹. Перевірка чинності повісток, сформованих за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, проводиться шляхом

зчитування QR-коду за допомогою технічних засобів, які дають змогу відтворити відомості, зазначені у повістці, у тому числі засобами електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного, резервіста, зокрема з використанням мобільного додатка.

{Порядок доповнено пунктом 41¹ згідно з Постановою КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

41². Повістки, сформовані за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів (у тому числі роздруковані), та повістки, оформлені на бланку, мають однакову юридичну силу.

{Порядок доповнено пунктом 41² згідно з Постановою КМ [№ 951 від 16.08.2024](#)}

42. Розпорядженням голови (начальника) районної, міської держадміністрації (військової адміністрації) за пропозицією відповідного керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки утворюються групи оповіщення, визначається їх кількість, чисельний склад таких груп, порядок та забезпечення їх роботи, а також визначаються старші груп оповіщення від структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад або районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки.

43. Керівники структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, підприємств, установ, організацій та територіальних органів (підрозділів) поліції на підставі розпорядження голови (начальника) районної, міської держадміністрації (військової адміністрації) або керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки видають накази про призначення осіб до складу груп оповіщення та забезпечують їх участь у заходах оповіщення.

44. Для організації роботи груп оповіщення керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки не пізніше ніж за день до проведення таких заходів видає наказ, в якому визначаються:

старші груп оповіщення із числа представників територіального центру комплектування та соціальної підтримки;

маршрути оповіщення (місця, де здійснюватиметься оповіщення, із зазначенням адрес будинків, громадських місць, громадських будинків та споруд, назв вулиць або площі);

підприємства, установи, організації, працівники яких підлягають оповіщенню;

час та строки проведення оповіщення;

порядок залучення керівника установи (організації) або фізичної особи - підприємця, який надає послуги з управління багатоквартирними будинками, голови правління об'єднання співвласників багатоквартирного будинку до груп оповіщення, де старшими визначений представник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, представників структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, підприємств, установ, організацій, територіальних органів (підрозділів) поліції.

45. Повістки для оповіщення видаються представнику територіального центру комплектування та соціальної підтримки, уповноваженому їх вручати, під підпис в [журналі реєстрації](#) повісток (додаток 3). Після завершення заходів оповіщення такий представник звітує про кількість виписаних та вручених повісток.

46. Повістки для оповіщення представниками структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, підприємств, установ, організацій доставляються керівнику районної (міської) держадміністрації (військової адміністрації), керівнику виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її утворення) ради, керівнику підприємства (установи, організації) разом із розпорядженням керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки про проведення заходів оповіщення резервістів та військовозобов'язаних.

47. Старший групи оповіщення, представник, уповноважений вручати повістки, територіального центру комплектування та соціальної підтримки, відповідного підрозділу розвідувальних органів, Центрального управління або регіональних органах СБУ зупиняє (підходить до) громадянина та відрекомендовується, повідомляє про мету зупинки (прибуття) та спілкування.

На вимогу громадянина пред'являє свій паспорт громадянина України (посвідчення офіцера, військовий квиток, службове посвідчення), службове посвідчення особи, уповноваженої вручати повістки, а також пропонує громадянину пред'явити його військово-обліковий документ (військово-обліковий документ в електронній формі) разом з документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України.

{Абзац другий пункту 47 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 748 від 18.06.2024](#); в редакції Постанови КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

Якщо особа підлягає оповіщенню відповідно до розпорядження голови (начальника) районної, міської держадміністрації (військової адміністрації) або відповідного керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки про проведення заходів мобілізації чи виклик резервістів та військовозобов'язаних районного (міського) територіального центру комплектування, їй вручається повістка.

У разі відмови резервіста або військовозобов'язаного від отримання повістки представником, який уповноважений вручати повістки, складається акт відмови від отримання повістки, який підписується не менш як двома членами групи оповіщення. Акт відмови від отримання повістки оголошується громадянину.

Акт відмови від отримання повістки подається керівнику районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки для вжиття заходів до притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності.

Акт відмови від отримання повістки реєструється в районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки.

У разі відмови від отримання повістки поліцейський, який входить складу групи оповіщення, проводить адміністративне затримання та доставлення громадянина до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки на підставі [статей 261 і 262](#) Кодексу України про адміністративні правопорушення.

48. Особливості організації оповіщення під час мобілізації резервістів та військовозобов'язаних, які перебувають на військовому обліку у відповідному підрозділі розвідувальних органів, Центральному управлінні або регіональних органах СБУ, визначаються керівниками зазначених органів.

Перевірка військово-облікових документів під час мобілізації

49. У період проведення мобілізації (крім цільової) уповноважені представники територіального центру комплектування та соціальної підтримки або поліцейські, а також

представники Держприкордонслужби мають право вимагати у громадян чоловічої статі віком від 18 до 60 років військово-обліковий документ (військово-обліковий документ в електронній формі) разом з документом, що посвідчує особу.

50. Право на перевірку військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) у резервістів та військовозобов'язаних під час мобілізації надається представникам територіального центру комплектування та соціальної підтримки, уповноваженим вручати повістки (далі - уповноважені представники).

51. Перевірка військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) у громадян чоловічої статі віком від 18 до 60 років може здійснюватися:

у прикордонній смузі, контрольованому прикордонному районі та на пунктах пропуску через державний кордон України - представниками органів охорони державного кордону або їх структурних підрозділів Держприкордонслужби;

за місцем проживання, роботи, навчання, у громадських місцях, громадських будинках та спорудах, місцях масового скупчення людей, на пунктах пропуску (блок-постах) - уповноваженими представниками територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки або поліцейськими.

52. Під час перевірки військово-облікового документа (військово-облікового документа в електронній формі) разом з документом, що посвідчує особу, уповноважений представник територіального центру комплектування та соціальної підтримки або поліцейський здійснює фото- і відеофіксацію процесу пред'явлення та перевірки документів із застосуванням технічних приладів та засобів фото- та відеофіксації.

У разі коли під час перевірки військово-облікового документа встановлено, що особа перебуває на військовому обліку в Центральному управлінні або регіональних органах СБУ чи розвідувальних органах, процес фото- і відеофіксації пред'явлення такими особами документів не здійснюється.

{Абзац другий пункту 52 в редакції Постанови КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

53. Застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції автоматичної фото- та відеофіксації, уповноваженими представниками територіального центру комплектування та соціальної підтримки визначається Міністерством оборони, а органами та підрозділами поліції - МВС.

54. Під час перевірки військово-облікового документа:

уповноважений представник територіального центру комплектування та соціальної підтримки зобов'язаний назвати своє прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), посаду, а також пред'явити службове посвідчення особи, уповноваженої вручати повістки, разом з паспортом громадянина України (посвідченням офіцера, військовим квитком);

{Абзац другий пункту 54 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 748 від 18.06.2024](#), [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

поліцейські та представники органів охорони державного кордону або їх структурних підрозділів Держприкордонслужби відрекомендовуються у порядку, визначеному наказами керівників Національної поліції та Держприкордонслужби відповідно.

У ході перевірки документів перевіряється приналежність громадян щодо військового обов'язку, звіряються їх персональні дані, дані військово-облікового документа з військово-обліковими даними Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних, резервістів (територіального центру комплектування та соціальної підтримки). Із зазначеною метою представники територіальних центрів комплектування та соціальної

підтримки, органів охорони державного кордону або їх структурних підрозділів Держприкордонслужби та поліцейські можуть використовувати технічні прилади, засоби та спеціалізоване програмне забезпечення з доступом до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

У разі встановлення, що громадянин порушує правила військового обліку, визначені Порядком організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1487 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 5, ст. 409), або Законом України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, виявлення розбіжностей військово-облікового документа з військово-обліковими даними Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних, резервістів старший групи оповіщення пропонує резервісту або військовозобов'язаному (крім резервістів та військовозобов'язаних СБУ та розвідувальних органів) прослідувати до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки для взяття на військовий облік, проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби, уточнення своїх персональних даних, даних військово-облікового документа з військово-обліковими даними Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних, резервістів. Із зазначеною метою громадянину оформляється та вручається повістка.

У разі відмови резервіста або військовозобов'язаного від отримання повістки представником, який уповноважений вручати повістки, складається акт відмови від отримання повістки, який підписується не менш як двома членами групи оповіщення. Акт відмови від отримання повістки оголошується громадянину.

Акт відмови від отримання повістки подається керівнику районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки для вжиття заходів до притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності.

Акт відмови від отримання повістки реєструється в районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки.

У разі відмови прослідувати до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки поліцейський, який входить до складу групи оповіщення, проводить адміністративне затримання та доставлення громадянина до такого центру на підставі статей 261 і 262 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

55. Військово-обліковий документ, що визначає належність його власника до військового обов'язку, виданий до дня набрання чинності Законом України від 11 квітня 2024 р. № 3633-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку”, є чинним та не потребує обов'язкової заміни у разі (з підстав) затвердження органом державної влади нової форми військово-облікового документа.

Надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації та її оформлення

56. Відстрочка від призову на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період надається військовозобов'язаним з підстав, визначених статтею 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”.

57. Для розгляду питань надання військовозобов'язаним відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період при районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (відокремлених відділах) утворюються комісії у такому складі:

голова комісії - керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки (відокремленого відділу);

члени комісії - представники апарату, структурних підрозділів (освіти та науки, охорони здоров'я, соціального захисту населення, служби у справах дітей, центру надання адміністративних послуг) районної, міської держадміністрації (військової адміністрації).

Для розгляду питань надання військовозобов'язаним, які перебувають на військовому обліку в розвідувальних органах, СБУ, відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період наказами керівників відповідних підрозділів розвідувальних органів, Центрального управління або регіонального органу СБУ утворюються відповідні комісії. Надання військовозобов'язаним відстрочок комісіями, утвореними в розвідувальних органах, СБУ, здійснюється відповідно до цього Порядку.

Питання надання відстрочок від призову на військову службу під час мобілізації заброньованим на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, за підприємствами, установами і організаціями, а також посадовим (службовим) особам, зазначеним у підпунктах 16-23 пункту 1 [додатка 5](#), комісією не розглядаються.

{Абзац п'ятий пункту 57 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 675 від 07.06.2024}

58. За наявності підстав для одержання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період військовозобов'язані (крім заброньованих та посадових (службових) осіб, зазначених у підпунктах 16-23 пункту 1 [додатка 5](#)) особисто подають на ім'я голови комісії районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу (військовозобов'язані СБУ чи розвідувальних органів - голові Комісії в Центральному управлінні або регіональному органі СБУ чи відповідному розвідувальному органі) за місцем перебування на військовому обліку заяву за формою згідно з [додатком 4](#), до якої додаються документи, що підтверджують право на відстрочку, або копії таких документів, засвідчені в установленому порядку, зазначені у переліку згідно з додатком 5.

Під час подання заяви військовозобов'язаний пред'являє військово-обліковий документ (військово-обліковий документ в електронній формі). Заява військовозобов'язаного підлягає обов'язковій реєстрації в день її подання.

Органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації зобов'язані оформити відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язаним працівникам (державним службовцям), які заброньовані у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, а також посадовим (службовим) особам, зазначеним у підпунктах 16-23 пункту 1 [додатка 5](#), у районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки, на території якого вони розміщуються (Центральному управлінні або регіональних органах СБУ або відповідному підрозділі розвідувальних органів, де військовозобов'язані працівники перебувають на військовому обліку). До відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями подаються документи, зазначені у переліку згідно з додатком 5.

Відповідні органи, в яких працюють посадові (службові) особи, зазначені у підпунктах 16-23 пункту 1 [додатка 5](#), надсилають засвідчену в установленому законодавством порядку копію довідки про надання таким особам відстрочки за формою згідно з [додатком 6](#) до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, Центрального

управління або регіонального органу СБУ або відповідного підрозділу розвідувальних органів, у якому така особа перебуває на військовому обліку.

Зарахування заброньованих на спеціальний облік в територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (Центральному управлінні або регіональних органах СБУ або відповідному підрозділі розвідувальних органів) здійснюється згідно з Порядком бронювання військовозобов'язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами і організаціями відповідно до переліків посад і професій військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2015 р. № 45, - із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 12 і від 7 червня 2024 р. № 674, або відповідно до [Порядку бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 15, ст. 940; 2024 р., № 107, ст. 6790).

{Пункт 58 в редакції Постанови КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

58¹. Військовозобов'язані, зайняті постійним доглядом за хворим батьком чи матір'ю дружини (чоловіка), у випадках, передбачених [пунктом 9](#) частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, зазначають у заяві, зазначеній у [пункті 58](#) цього Порядку ([додаток 4](#)), про відсутність інших працездатних членів сім'ї, які зобов'язані та можуть здійснювати постійний догляд за хворим батьком чи матір'ю дружини (чоловіка). Військовозобов'язані, зайняті постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною та/або своїми батьком чи матір'ю, не зазначають у заяві, зазначеній у пункті 58 цього Порядку ([додаток 4](#)), інформацію про інших працездатних членів сім'ї, які зобов'язані та можуть здійснювати постійний догляд.

Військовозобов'язані, які відповідно до закону зобов'язані утримувати осіб, зазначених у [пункті 13](#) частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, зазначають у заяві ([додаток 4](#)) про відсутність інших осіб, які не є військовозобов'язаними та відповідно до закону зобов'язані утримувати осіб, зазначених у пункті 13 частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, а за умови наявності кількох військовозобов'язаних - додають заяву особи з інвалідністю I або II групи за формою згідно з [додатком 15](#), в якій зазначається прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) особи, яку особа з інвалідністю обирає для здійснення свого утримання.

Військовозобов'язані, зайняті постійним доглядом за членами сім'ї другого ступеня споріднення, які є особами з інвалідністю I або II групи, зазначеними у [пункті 14](#) частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, зазначають у заяві ([додаток 4](#)) про відсутність членів сім'ї першого ступеня споріднення особи, за якою вони здійснюють догляд. Військовозобов'язані, зайняті постійним доглядом за членами сім'ї третього ступеня споріднення, які є особами з інвалідністю I або II групи, зазначеними у пункті 14 частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, зазначають у заяві ([додаток 4](#)) про відсутність членів сім'ї першого і другого ступеня споріднення особи, за якою вони здійснюють догляд.

Районний (міський) територіальний центр комплектування та соціальної підтримки або його відділ за місцем перебування на військовому обліку військовозобов'язаного, який відповідно до закону зобов'язаний утримувати осіб, зазначених у [пункті 13](#) частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, або здійснює постійний догляд за особами, зазначеними у [пунктах 9 і 14](#) частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, під час прийняття рішення про надання відстрочки від призову на військову службу за призовом під час мобілізації

перевіряє перебування такого військовозобов'язаного на військовому обліку, родинні зв'язки військовозобов'язаного та особи, яку відповідно до законодавства зобов'язаний утримувати військовозобов'язаний або за якою здійснює постійний догляд, наявність інших осіб, місце проживання яких задекларовано/zareєстровано за адресою задекларованого/zareєстрованого місця проживання військовозобов'язаного або особи, яка перебуває на утриманні або потребує постійного догляду, з використанням відомостей Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, Державного реєстру актів цивільного стану громадян, інших інформаційних систем, реєстрів та баз даних, у тому числі шляхом інформаційного обміну.

{Порядок доповнено пунктом 58¹ згідно з Постановою КМ [№ 930 від 16.08.2024](#)}

59. За наявності технічної можливості відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період може оформлятися та надаватися автоматично у разі створення запиту на її оформлення військовозобов'язаним через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів на підставі даних, отриманих з інших державних реєстрів або баз (банків) даних, які підтверджують, що військовозобов'язаний має право на відстрочку з підстав, визначених [статтею 23](#) Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”.

У разі виявлення шляхом електронної інформаційної взаємодії Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів з іншими державними реєстрами або базами (банками) даних відсутності у військовозобов'язаного законних підстав щодо надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, оформлену автоматично, така відстрочка підлягає автоматичному скасуванню.

{Пункт 59 в редакції Постанови КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

60. Комісія вивчає отримані заяву та підтвердні документи, оцінює законність підстав для надання відстрочки, за потреби готує запити до відповідних органів державної влади, інших державних органів для отримання інформації, що підтверджує право заявника на відстрочку, або використовує інформацію з публічних електронних реєстрів. Орган державної влади, інший державний орган здійснює розгляд відповідного запиту протягом п'яти робочих днів з дати його отримання.

Підтвердження достовірності та/або перевірка відомостей, зазначених у заяві, здійснюються шляхом електронної інформаційної взаємодії Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів з іншими державними реєстрами або базами (банками) даних.

Комісія зобов'язана розглянути отримані заяву та документи, що підтверджують право на відстрочку, протягом семи календарних днів з дати надходження, але не пізніше ніж протягом дня, наступного за днем отримання інформації на запити до органів державної влади, інших державних органів.

На підставі розгляду отриманих документів комісія ухвалює рішення про надання або відмову у наданні відстрочки. Рішення комісії оформляється протоколом.

У разі коли комісія надіслала відповідні запити до органів державної влади, інших державних органів для отримання інформації, строк розгляду заяви та документів, що підтверджують право військовозобов'язаного на відстрочку, не перевищує 15 календарних днів. У разі неотримання від органу державної влади, іншого державного органу відповіді на запит комісія не пізніше ніж на п'ятнадцятий день з дати реєстрації заяви приймає рішення на підставі поданих заявником документів. Про відсутність відповіді від органу державної влади, іншого державного органу на запит зазначається в протоколі.

Про прийняте комісією рішення заявникові повідомляється у спосіб, зазначений військовозобов'язаним у заяві про надання відстрочки, засобами телефонного, електронного або поштового зв'язку не пізніше ніж на наступний день після ухвалення такого рішення.

У разі позитивного рішення військовозобов'язаному видається довідка із зазначенням строку відстрочки за формою згідно з [додатком 6](#).

Про відмову у наданні відстрочки військовозобов'язаному повідомляється письмово із зазначенням причини відмови за формою згідно з [додатком 7](#). Таке рішення може бути оскаржене у судовому порядку.

До ухвалення комісією рішення військовозобов'язаний не підлягає призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період надається на строк дії відповідних законних підстав, але не більш як на строк проведення мобілізації, встановлений Указом Президента України. У разі продовження строку проведення мобілізації відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період військовозобов'язаному продовжується, але не більш як до настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави на відстрочку.

{Абзац десятий пункту 60 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, надана (оформлена) відповідно до [пунктів 57-58](#) цього Порядку, у разі продовження строку проведення мобілізації продовжується районним (міським) територіальним центром комплектування та соціальної підтримки без повторного надання військовозобов'язаним документів, що підтверджують право на відстрочку, за наявності у нього законних підстав на відстрочку (відповідно до раніше поданих військовозобов'язаним документів для оформлення відстрочки) на строк, установлений Указом Президента України про продовження строку проведення мобілізації, але не більш як до настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави для відстрочки, шляхом внесення до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів інформації про зміну дати закінчення дії відстрочки.

{Пункт 60 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, надана (оформлена) відповідно до [пункту 59](#) цього Порядку, у разі продовження строку проведення мобілізації продовжується за допомогою застосування електронної інформаційної взаємодії Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів з іншими державними реєстрами або базами (банками) даних на строк, установлений Указом Президента України про продовження строку проведення мобілізації, але не більш як до настання обставин, за яких військовозобов'язаний втрачає законні підстави для відстрочки.

{Пункт 60 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Перевірка підстав у військовозобов'язаного щодо надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім випадків, коли відстрочка від призову оформляється та надається автоматично відповідно до [пункту 59](#) цього Порядку) здійснюється посадовими особами територіального центру комплектування та соціальної підтримки (Центрального управління або регіонального органу СБУ чи відповідного підрозділу розвідувальних органів) відповідно до їх функціональних обов'язків за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних

та резервістів на підставі даних, отриманих з інших державних реєстрів або баз (банків) даних.

Перевірка підстав у військовозобов'язаного на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період здійснюється протягом п'яти днів у разі:

подання військовозобов'язаним заяви про надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період;

видання указу Президента України про проведення мобілізації (продовження строку проведення мобілізації);

надходження звернення органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування;

отримання офіційної інформації (повідомлення) про втрату особою законних підстав для відстрочки.

У разі виявлення відсутності законних підстав у військовозобов'язаного для відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період комісія при територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки (комісія Центрального управління або регіонального органу СБУ чи відповідного підрозділу розвідувальних органів) скасовує таку відстрочку протягом семи днів з дати виявлення відсутності законних підстав у військовозобов'язаного для відстрочки.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період заброньованим за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, а також за підприємствами, установами і організаціями, зазначеним у підпункті 1 пункту 1 додатка 5, надається на строк, визначений відповідно до Порядку бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 15, ст. 940; 2024 р., № 107, ст. 6790), або на строк, визначений відповідно до Порядку бронювання військовозобов'язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами і організаціями відповідно до переліків посад і професій військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2015 р. № 45, - із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 р. № 12 і від 7 червня 2024 р. № 674.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, визнаним в установленому порядку особами з інвалідністю, надається на строк дії відповідних законних підстав, а особам, визнаним тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я, на строк, зазначений у постанові (рішенні) військово-лікарської комісії, але не більше ніж на 12 місяців.

Відстрочка посадовим (службовим) особам, зазначеним у підпунктах 16-23 пункту 1 додатка 5, надається на строк їх перебування на відповідній посаді територіальним центром комплектування та соціальної підтримки, зазначеним в абзаці другому пункту 58 цього Порядку (Центральним управлінням або регіональними органами СБУ чи відповідним підрозділом розвідувальних органів). У разі звільнення зазначених посадових (службових) осіб чи переведення на посаду, не зазначену в підпунктах 16-23 пункту 1 додатка 5, відповідний орган державної влади, інший державний орган в одноденний строк інформує шляхом надсилання листа відповідний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, який оформив військовозобов'язаному відстрочку, для її анулювання, а також територіальний центр комплектування та соціальної підтримки,

Центральне управління або регіональний орган СБУ або відповідний підрозділ розвідувальних органів, у яких така особа перебуває на військовому обліку.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, зазначеним у підпункті 24 пункту 1 [додатка 5](#), надається на строк, визначений законодавством, але не більш як до настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави на відстрочку.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, зазначеним у підпункті 1 пункту 2 [додатка 5](#), надається на семестр, але не більше ніж на шість місяців.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, зазначеним у підпункті 2 пункту 2 [додатка 5](#), надається до завершення навчального року, але не більш як до настання обставин, за яких особа втрачає законні підстави на відстрочку.

Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період особам, зазначеним у підпунктах 3-5 пункту 2 [додатка 5](#), надається на строк дії відповідних законних підстав.

Довідка про надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період видається військовозобов'язаним на строк дії відповідних законних підстав на період проведення мобілізації.

{Абзац двадцять сьомий пункту 60 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Відомості про надання або скасування відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період заносяться до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів у день оформлення довідки про надання відстрочки ([додаток 6](#)) або в день надсилання повідомлення про скасування відстрочки ([додаток 10](#)) засобами поштового зв'язку на адресу задекларованого/зареєстрованого місця проживання (за умови її уточнення) або адресу електронної пошти, зазначеної у заяві про надання відстрочки ([додаток 4](#)), або повідомлення засобами електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного, резервіста (за наявності).

У разі неможливості провести перевірку наявності у військовозобов'язаного підстав для відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів та інших державних реєстрів або баз (банків) даних територіальний центр комплектування та соціальної підтримки (Центральне управління або регіональні органи СБУ чи відповідний підрозділ розвідувальних органів) повідомляє такому військовозобов'язаному засобами телефонного, електронного або поштового зв'язку про необхідність надання ним відповідних підтвердних документів для продовження раніше наданої відстрочки.

{Пункт 60 в редакції Постанови КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

61. Військовозобов'язані, які здійснюють постійний догляд за особами, зазначеними у [пунктах 9 і 14](#) частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, та не отримують компенсації (допомоги, надбавки) на догляд за ними, для розгляду питання надання їм відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації звертаються за встановленням факту здійснення постійного догляду із заявою у довільній формі на ім'я керівника виконавчого органу сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її утворення) ради, районної у м. Києві військової адміністрації за адресою задекларованого/ зареєстрованого місця проживання особи, зазначеної у [пунктах 9 і 14](#) частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, за

якою здійснюється догляд. У заяві повинні бути зазначені такі відомості про військовозобов'язаного, який здійснює постійний догляд: прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), адреса задекларованого/зареєстрованого місця проживання, контактні дані, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті); відомості про особу, за якою здійснюється постійний догляд (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), адреса зареєстрованого/задекларованого місця проживання, контактні дані, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті)).

Військовозобов'язані, які здійснюють постійний догляд за особами, зазначеними у [пунктах 9 і 14](#) частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, до заяви, зазначеної в абзаці першому цього пункту, додають документи, визначені у підпунктах 9 і 14 [додатка 5](#) (крім акта про встановлення факту здійснення особою постійного догляду ([додаток 8](#))).

Районні, міські держадміністрації (військові адміністрації), виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад для розгляду документів щодо встановлення факту здійснення військовозобов'язаним постійного догляду за особами, зазначеними у [пунктах 9 і 14](#) частини першої статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, утворюють постійно діючу комісію із встановлення факту здійснення особою постійного догляду.

Комісія із встановлення факту здійснення особою постійного догляду здійснює розгляд заяви протягом десяти календарних днів з дати її подання.

До складу комісії із встановлення факту здійснення особою постійного догляду можуть входити депутати місцевої ради, представники виконавчих органів місцевого самоврядування, громадських організацій загальною чисельністю не менше ніж п'ять осіб.

Під час своєї роботи комісія із встановлення факту здійснення особою постійного догляду:

відвідує місце проживання особи, за якою здійснюється постійний догляд, зазначене у заяві військовозобов'язаного, для встановлення факту здійснення постійного догляду;

перевіряє відомості щодо наявності/відсутності інших осіб, які здійснюють постійний догляд за особою, зазначеною в заяві, зокрема інформацію щодо наявних прийнятих структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, міських держадміністрацій (військових адміністрацій), виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад рішень про надання соціальних послуг з догляду за особою, за якою здійснює догляд військовозобов'язаний, за її задекларованим/зареєстрованим місцем проживання.

За результатами роботи комісія із встановлення факту здійснення особою постійного догляду складає та надає військовозобов'язаному акт про встановлення факту здійснення особою постійного догляду ([додаток 8](#)).

{Пункт 61 в редакції Постанови КМ [№ 930 від 16.08.2024](#)}

62. Здобувачі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти і здобувають рівень освіти,

що є вищим за раніше здобутий рівень освіти у послідовності, визначеній [частиною другою](#) статті 10 Закону України “Про освіту”, а також докторанти для отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період подають до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки довідку про здобувача освіти, сформовану в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, за формою згідно з [додатком 9](#).

Особи, зараховані на навчання до інтернатури, для отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період подають до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки документи (копії документів, засвідчених в установленому законодавством порядку), що підтверджують зарахування на навчання до інтернатури згідно з [додатком 5](#).

Здобувачі освіти, які навчаються за державним замовленням у закладах освіти із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління МВС, Мін’юсту, Національної поліції, ДСНС, для отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період подають до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки довідку про здобувача освіти за формою згідно з [додатком 9](#), видану закладом освіти із специфічними умовами навчання.

{Абзац третій пункту 62 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

{Пункт 62 в редакції Постанови КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

63. Військовозобов’язані, які звернулися до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки (Центрального управління або регіональних органів СБУ чи відповідного підрозділу розвідувальних органів) із заявою про надання відстрочки, до прийняття рішення відповідною комісією не направляються для проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби, крім тих, що були раніше визнані обмежено придатними або тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров’я на строк від шести до 12 місяців відповідно до висновку військово-лікарської комісії, у разі закінчення строку дії довідки (постанови) військово-лікарської комісії, за винятком тих, які визнані в установленому порядку особами з інвалідністю.

{Абзац перший пункту 63 в редакції Постанови КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#); із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

У разі ухвалення комісією рішення про відмову у наданні відстрочки військовозобов’язаний, який підлягає призову на військову службу під час мобілізації, направляється на медичний огляд для визначення придатності до військової служби.

Військовозобов’язані, у яких строк дії відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період не завершився, на медичний огляд не направляються, крім випадків, коли військовозобов’язані приймаються на військову службу за контрактом, або були визнані обмежено придатними та не проходили повторний медичний огляд з метою визначення їх придатності до військової служби (за винятком тих, які визнані в установленому порядку особами з інвалідністю), або самостійно виявили бажання пройти медичний огляд.

{Абзац третій пункту 63 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 91 від 28.01.2025](#); в редакції Постанови КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

64. Заяви військовозобов’язаних про надання їм відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період та підтвердні документи зберігаються у районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки

(Центральному управлінні або регіональних органах СБУ чи відповідному підрозділу розвідувальних органів) протягом п'яти років.

{Пункт 64 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

65. У разі втрати (зміни) підстав щодо надання військовозобов'язаним відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період комісія може скасувати (змінити) раніше прийняте нею рішення, про що повідомляється заявнику письмово не пізніше ніж на наступний день після ухвалення такого рішення за [формою](#), визначеною у додатку 10.

66. Не підлягають призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язані:

до досягнення 25-річного віку, які пройшли базову загальновійськову підготовку відповідно до [статті 10](#)¹ Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу” чи базову військову службу. Такі особи до досягнення 25-річного віку не направляються на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду;

{Абзац другого пункту 66 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 675 від 07.06.2024](#)}

з числа громадян, які проходили військову службу та були звільнені із служби у запас у зв'язку із звільненням з полону.

Такі особи можуть бути призвані на військову службу за їх згодою.

67. Особливості надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період військовозобов'язаним, які перебувають на військовому обліку в розвідувальних органах та СБУ, визначаються зазначеними органами та цим Порядком.

Медичний огляд військовозобов'язаних та резервістів

68. У мирний час під час визначення призначення резервіста або військовозобов'язаного на особливий період та включення його до складу військових команд для комплектування військових частин (установ) вони проходять медичний огляд, за результатами якого таким особам оформляється довідка з висновком щодо придатності до військової служби. Строк дії такої довідки становить п'ять років. Придатним до військової служби резервістам та військовозобов'язаним вручається мобілізаційне розпорядження.

69. Резервісти та військовозобов'язані, які в мирний час були призначені на комплектування військових частин (установ) з врученням мобілізаційних розпоряджень під час мобілізаційного розгортання Збройних Сил та інших військових формувань, призиваються на військову службу під час мобілізації, на особливий період за результатами раніше пройдених медичних оглядів та їх опитування про наявність або відсутність скарг на стан здоров'я. Резервісти або військовозобов'язані, у яких відсутні скарги на стан здоров'я, на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду не направляються.

Особи, які не проходили медичний огляд, або в яких закінчився строк дії рішення (постанови) про придатність до військової служби, або які були визнані обмежено придатними та не проходили повторний медичний огляд з метою визначення їх придатності до військової служби (за винятком тих, які визнані в установленому порядку особами з інвалідністю) направляються на військово-лікарську комісію.

{Абзац другого пункту 69 в редакції Постанови КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Громадяни України, які перебувають на військовому обліку та з набранням чинності Указом Президента України про оголошення мобілізації, затвердженим Верховною Радою України, прибули до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки для уточнення своїх облікових даних (адреси місця проживання, номерів засобів зв'язку, адреси електронної пошти (за наявності) та інших персональних даних), можуть бути направлені на медичний огляд шляхом вручення їм повісток за наявності підстав для проходження медичного огляду відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі призовників, військовозобов'язаних та резервістів (зокрема у разі відсутності дійсного рішення військово-лікарської комісії про ступінь придатності військовозобов'язаного до військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період та/або під час дії правового режиму воєнного стану та/або наявності інших підстав, передбачених законодавством), а також направлені на такий огляд у разі, коли такі громадяни самостійно виявили бажання пройти медичний огляд.

{Абзац третій пункту 69 в редакції Постанови КМ [№ 91 від 28.01.2025](#)}

У разі проходження резервістами та військовозобов'язаними медичного огляду під час мобілізації та/або воєнного стану строк дії довідки з висновком щодо придатності до військової служби становить один рік.

Процедура надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації у зв'язку з бронюванням та відстрочки, передбаченої підпунктами 16-23 пункту 1 [додатка 5](#), не передбачає направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду.

{Пункт 69 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 675 від 07.06.2024](#)}

70. Порядок проведення медичного огляду резервістів та військовозобов'язаних, персональний склад військово-лікарських комісій, порядок їх роботи визначаються у порядку, встановленому Міноборони.

71. Медичний огляд резервістів та військовозобов'язаних може проводитися у закладах охорони здоров'я, що мають відповідний договір із НСЗУ за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення на відповідний рік.

72. Рішення щодо придатності резервіста та військовозобов'язаного для проходження військової служби за станом здоров'я визначається військово-лікарською комісією при районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки.

У разі незгоди громадянина з рішенням військово-лікарської комісії при районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки на підставі його заяви громадянин направляється для проходження військово-лікарської комісії при обласному (Київському та Севастопольському міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки.

73. Рішення військово-лікарської комісії при обласному (Київському та Севастопольському міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки про придатність резервіста або військовозобов'язаного за станом здоров'я до військової служби під час мобілізації може бути скасовано штатною військово-лікарською комісією вищого рівня або оскаржено у судовому порядку.

74. Військовозобов'язаним та резервістам, які підлягають призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, в тому числі ті, які були визнані обмежено придатними та не проходили повторний медичний огляд з метою визначення їх придатності до військової служби (за винятком тих, які визнані в установленому порядку особами з інвалідністю), за рішенням керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки видаються направлення на військово-лікарську

комісію для проходження медичного огляду, сформовані відповідно до [пункту 74¹](#) цього Порядку.

{Абзац перший пункту 74 в редакції Постанови КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду, сформоване відповідно до [пунктів 74¹](#) та [74³](#) цього Порядку, повинно містити таку інформацію: реєстраційний номер та дату направлення, прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), дату народження особи, яка направляється на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду, мету та дату початку медичного огляду військово-лікарською комісією, назву установи (закладу охорони здоров'я) та її поштову адресу. За бажанням військовозобов'язаних та резервістів такі направлення надсилаються в електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного та резервіста.

{Абзац другий пункту 74 в редакції Постанови КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Особам віком до 45 років у направленні для проходження медичного огляду зазначається про необхідність визначення їх придатності до проходження військової служби у десантно-штурмових військах, силах спеціальних операцій, морській піхоті.

Військовозобов'язаним та резервістам, які підлягають призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період та виявили бажання проходити військову службу під час мобілізації у вибраній ними військовій частині, командиром військової частини або начальником центру рекрутингу Збройних Сил видається [направлення](#) на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду за формою згідно з додатком 11, яке реєструється у письмовій формі у [журналі реєстрації направлень на військово-лікарську комісію](#) за формою згідно з додатком 12 та видається військовозобов'язаному та резервісту під особистий підпис.

Направлення на медичний огляд військовозобов'язаних та резервістів, які перебувають на військовому обліку в СБУ, а також військовозобов'язаних, які виявили бажання проходити військову службу під час мобілізації в обраному ними підрозділі, органі, закладі, установі СБУ, здійснюється у порядку, визначеному Головою СБУ.

{Пункт 74 в редакції Постанови КМ [№ 91 від 28.01.2025](#)}

74¹. Для формування направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду в електронній формі за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або його відділу накладає на таке направлення кваліфікований електронний підпис у день його формування (крім направлення, зазначеного у [пункті 74³](#) цього Порядку).

{Абзац перший пункту 74¹ із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Направлення, сформоване за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, може бути роздруковане. У такому разі його паперова форма повинна містити придатний для зчитування QR-код з відповідною інформацією.

Роздруковане направлення реєструється в [журналі реєстрації направлень на військово-лікарську комісію](#) за формою згідно з додатком 12 та видається резервісту, військовозобов'язаному під особистий підпис.

Під час вручення роздрукованого направлення військовозобов'язаним та резервістам під особистий підпис доводяться вимоги законодавства щодо відповідальності громадян за ухилення від військової служби під час мобілізації, у тому числі за ухилення від

проходження медичного огляду за направленням районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, та строк завершення медичного огляду.

{Порядок доповнено пунктом 74¹ згідно з Постановою КМ [№ 91 від 28.01.2025](#)}

74². Військовозобов'язаним та резервістам, які добровільно виявили бажання проходити військову службу в обраній ними військовій частині та призиваються на військову службу під час мобілізації, на особливий період командирами військових частин відповідно до абзацу третього пункту 81 цього Порядку, направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду видаються командирами військових частин або начальниками центру рекрутингу Збройних Сил за формою згідно з додатком 11.

Командир військової частини або начальник центру рекрутингу Збройних Сил повідомляє керівнику районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки засобами системи електронного документообігу про сформоване у паперовій формі направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду. Керівник районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки протягом доби після отримання засобами системи електронного документообігу повідомлення від командира військової частини або начальника центру рекрутингу Збройних Сил на підставі отриманих даних вносить відповідні відомості до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

{Порядок доповнено пунктом 74² згідно з Постановою КМ [№ 91 від 28.01.2025](#)}

74³. У разі коли військовозобов'язані та резервісти самостійно виявили бажання пройти медичний огляд, вони можуть подати запит засобами електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного та резервіста.

За наявності підстав для проходження медичного огляду направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду в електронній формі формується з використанням відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі призовників, військовозобов'язаних та резервістів, протягом одного календарного дня з дня подання військовозобов'язаним або резервістом такого запиту.

{Абзац другий пункту 74³ із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 519 від 06.05.2025](#)}

Сформоване за допомогою Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів направлення надсилається до електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного та резервіста.

Сформоване на запит військовозобов'язаного або резервіста направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду вважається отриманим таким військовозобов'язаним або резервістом у день надсилання цього направлення в електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного та резервіста.

У сформованому направленні на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду зазначаються інформація згідно з вимогами законодавства щодо відповідальності громадян за ухилення від військової служби під час мобілізації, у тому числі за ухилення від проходження медичного огляду за направленням районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, та строк завершення медичного огляду.

У разі коли військовозобов'язаному або резервісту було надіслано або вручено повістку з метою проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби і таким військовозобов'язаним або резервістом в межах строку прибуття за такою

повіддю було подано запит про формування в електронній формі направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду, вважається, що з часу отримання в електронній формі направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду військовозобов'язаний або резервіст підтверджує отримання повідки про виклик з метою проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби. У такому випадку військовозобов'язані та резервісти можуть не з'являтися у строк та місце, зазначені в повідці для проходження медичного огляду для визначення придатності до військової служби.

{Порядок доповнено пунктом 74³ згідно з Постановою КМ [№ 91 від 28.01.2025](#)}

75. Придатність резервістів та військовозобов'язаних до військової служби за станом здоров'я кожним лікарем визначається індивідуально. Висновки про придатність або непридатність резервістів та військовозобов'язаних до військової служби, подані ними скарги та об'єктивні дані, виявлені у процесі медичного огляду, а також установлений діагноз вносяться кожним лікарем до картки обстеження та медичного огляду та до інших документів, що засвідчується особистим підписом лікаря та скріплюється його особистою печаткою, із зазначенням дати проведення медичного огляду відповідно до вимог, визначених Міноборони.

До інформації про діагноз та результати медичних втручань (застосування методів діагностики, профілактики або лікування, пов'язаних із впливом на організм людини), які вносяться до картки обстеження та медичного огляду, додається відповідний код до кожного діагнозу та результату медичних втручань за класифікацією, визначеною класифікатором хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я та класифікатором медичних інтервенцій, затвердженими відповідними наказами Мінекономіки.

76. Голова військово-лікарської комісії:

організовує роботу військово-лікарської комісії;

перевіряє заповнення книги протоколів військово-лікарської комісії;

відповідно до результатів військово-лікарської комісії перевіряє і підписує картки обстеження та медичного огляду військовозобов'язаних;

довідає керівнику районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки про результати проведення військово-лікарської комісії, засвідчує свій підпис у картках обстеження та медичного огляду військовозобов'язаних та подає на перевірку книгу протоколів військово-лікарської комісії;

перевіряє відповідність записів і висновків лікарів про придатність громадян до військової служби під час мобілізації, в особливий період та обґрунтованість установлених діагнозів.

Документально оформлені результати проходження резервістом або військовозобов'язаним медичного огляду військово-лікарської комісії доставляються до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки не пізніше ніж протягом наступного дня після винесення рішення (постанови) про придатність резервіста або військовозобов'язаного до військової служби.

77. Рішення (постанову) військово-лікарської комісії щодо придатності резервіста або військовозобов'язаного до проходження військової служби під час мобілізації вноситься до бази даних Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів не пізніше ніж протягом наступного дня з дня надходження відповідного рішення до районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

78. Контроль за направленням та проходженням резервістами та військовозобов'язаними військово-лікарської комісії покладається на керівника територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

79. Центральна військово-лікарська комісія Міноборони та її територіальні підрозділи організовують та здійснюють контроль за роботою військово-лікарських комісій територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, розглядають скарги громадян щодо рішень військово-лікарських комісій.

80. Особливості медичного огляду резервістів та військовозобов'язаних, які перебувають на військовому обліку в розвідувальних органах та СБУ, визначаються зазначеними органами.

Оформлення призову на військову службу під час мобілізації

81. Призов громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період здійснюють:

військовозобов'язаних та резервістів (крім резервістів, які уклали контракти на проходження служби у військовому резерві) - районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки;

військовозобов'язаних та резервістів, які добровільно виявили бажання проходити військову службу в обраній ними військовій частині, - командири військових частин або районні (міські) територіальні центри комплектування та соціальної підтримки. Перелік військових частин, командирами яких здійснюється призов військовозобов'язаних та резервістів (крім резервістів, які уклали контракт на проходження служби у військовому резерві) під час мобілізації, визначається Генеральним штабом Збройних Сил;

військовозобов'язаних, які добровільно виявили бажання проходити військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період в обраному ними підрозділі, органі, закладі, установі СБУ, - начальники підрозділів, органів, закладів, установ СБУ відповідно до переліку підрозділів, органів, закладів, установ СБУ, визначених Генеральним штабом Збройних Сил;

військовозобов'язаних та резервістів СБУ - Центральне управління або регіональні органи СБУ;

військовозобов'язаних та резервістів розвідувальних органів -керівники розвідувальних органів або визначені їх наказами керівники відповідних підрозділів;

резервістів, які уклали контракти на проходження служби у військовому резерві, - командири військових частин, з якими резервісти уклали такі контракти.

Призов громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період оформляється наказом керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, командира військової частини, керівника розвідувального органу або визначеного ним керівника відповідного підрозділу, Голови СБУ, його заступників чи керівника підрозділу, органу, закладу, установи СБУ.

У разі призову військовозобов'язаних та резервістів на військову службу під час мобілізації, на особливий період не за місцем їх перебування на військовому обліку (крім тих осіб, що добровільно виявили бажання проходити військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період) такі особи перед призовом на військову службу беруться на військовий облік у районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки, який здійснює їх призов. Відомості про взяття таких осіб на військовий облік вносяться до Єдиного державного реєстру призовників,

військовозобов'язаних та резервістів перед їх направленням на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду.

{Пункт 81 в редакції Постанови КМ [№ 1130 від 01.10.2024](#)}

81¹. Військовозобов'язані та резервісти, які виявили бажання проходити військову службу під час мобілізації у вибраній ними військовій частині, призиваються на військову службу під час мобілізації, на особливий період на підставі власноруч написаної заяви на ім'я командира військової частини, керівника відповідного підрозділу розвідувальних органів, керівника Центрального управління або регіонального органу СБУ за [формою](#) згідно з додатком 13 із зазначенням обраної (запропонованої) посади в складі основних (бойових) підрозділів відповідної військової частини, підрозділі, органі, закладі, установі СБУ.

Військовозобов'язані та резервісти, які виявили бажання бути призваними на військову службу під час мобілізації до вибраної ними військової частини, вивчаються командиром військової частини, керівником відповідного підрозділу розвідувальних органів, керівником Центрального управління або регіонального органу СБУ за документами, що посвідчують особу, військово-обліковими документами, іншими документами, що засвідчують отриману освіту та набуту фахову спеціальність.

За результатами визначення ступеня придатності військовозобов'язаного та резервіста до проходження військової служби за станом здоров'я та професійно-психологічного відбору командир військової частини, керівник відповідного підрозділу розвідувальних органів, керівник Центрального управління або регіонального органу СБУ приймає рішення про призов військовозобов'язаного та резервіста на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період.

У разі невідповідності військовозобов'язаного та резервіста вимогам щодо проходження військової служби за станом здоров'я або професійно-психологічним характеристикам командир військової частини, керівник відповідного підрозділу розвідувальних органів, керівник Центрального управління або регіонального органу СБУ відмовляє військовозобов'язаному та резервісту, який подав відповідну заяву, в призові на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період до вибраної ним військової частини.

{Порядок доповнено пунктом 81¹ згідно з Постановою КМ [№ 1130 від 01.10.2024](#)}

82. Наказ про призов військовозобов'язаних та резервістів на військову службу під час мобілізації, на особливий період видається:

керівником районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки - в день відправлення військової команди до військової частини (установи);

командиром військової частини, керівником розвідувального органу або визначеним ним керівником відповідного підрозділу розвідувального органу, Головою СБУ, його заступниками чи керівником підрозділу, органу, закладу, установи СБУ - в день призову та зарахування до списків військової частини (підрозділу, органу, закладу, установи СБУ).

{Пункт 82 в редакції Постанови КМ [№ 1130 від 01.10.2024](#)}

83. Командир військової частини (Голова СБУ, його заступник чи керівник підрозділу, органу, закладу, установи СБУ) в строк не більше семи днів надсилає на адресу районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки за місцем військового обліку військовозобов'язаного або резервіста витяг із наказу про його призов

на військову службу під час мобілізації, на особливий період та зарахування до списків військової частини (підрозділу, органу, закладу, установи СБУ).

На підставі витягу із наказу командира військової частини (Голови СБУ, його заступника чи керівника підрозділу, органу, закладу, установи СБУ) районний (міський) територіальний центр комплектування та соціальної підтримки знімає військовозобов'язаного або резервіста з військового обліку у зв'язку із призовом на військову службу під час мобілізації, на особливий період.

{Пункт 83 в редакції Постанови КМ [№ 1130 від 01.10.2024](#)}

84. Відомості про призов резервістів та військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації вносяться до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів та записуються до облікових документів резервіста (військовозобов'язаного) не пізніше ніж протягом наступного дня після відправки військових команд до військових частин (установ) або у день отримання витягу із наказу командира військової частини про призов та зарахування до списків військової частини резервіста або військовозобов'язаного.

{Абзац перший пункту 84 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1130 від 01.10.2024](#)}

Перелік облікових документів, які ведуться в районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки на резервіста та військовозобов'язаного, визначається Генеральним штабом Збройних Сил.

Про призов резервіста чи військовозобов'язаного на військову службу під час мобілізації, на особливий період у його військово-обліковому документі робиться запис із зазначенням підстави та дати призову, скріплений гербовою печаткою та засвідчений підписом посадової особи, які здійснила призов, а також відмітка про зняття з військового обліку у зв'язку з призовом на військову службу під час мобілізації.

{Абзац третій пункту 84 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1130 від 01.10.2024](#)}

85. На кожного резервіста та військовозобов'язаного, який призивається на військову службу під час мобілізації, на особливий період, оформляється (заповнюється):

військово-обліковий документ;

обліково-послужна картка (для рядового та сержантського складу);

послужна картка (для офіцерів запасу);

особова справа (для офіцерів запасу або осіб, що раніше проходили військову службу за контрактом);

довідка з висновком військово-лікарської комісії про придатність до військової служби за станом здоров'я.

На підставі даних Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних, резервістів або оригіналів, або нотаріально засвідчених копій документів резервіста та військовозобов'язаного до військово-облікового документа вносяться записи про число, місяць та рік народження, освіту, цивільну спеціальність, сімейний стан, військово-облікову спеціальність, прийняття військової присяги на вірність Українському народові.

86. Призов військовозобов'язаних та резервістів на посади спеціалістів продовольчої служби, військового харчування, рухомого водопостачання та хлібопекарів здійснюється за наявності у них медичних (санітарних) книжок з відповідними записами (відмітками) про

придатність до виконання обов'язків за посадою за станом здоров'я, на посади водіїв - за наявності водійських посвідчень.

87. Жінки, які перебувають на військовому обліку, призиваються на військову службу під час мобілізації, на особливий період у добровільному порядку на підставі власноруч написаної заяви на ім'я керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, керівника відповідного підрозділу розвідувальних органів, керівника Центрального управління або регіонального органу СБУ за формою згідно з додатком 13.

88. На основі результатів проведення медичного огляду та професійно-психологічного відбору резервістам та військовозобов'язаним, які підлягають призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, у територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки (Центральному управлінні або регіональних органах СБУ чи відповідному підрозділі розвідувальних органів) під особистий підпис вручається повістка щодо призову на військову службу під час мобілізації та відправлення до місць проходження військової служби.

{Пункт 88 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

89. У разі відмови резервіста або військовозобов'язаного від отримання такої повістки або невиконання вимог щодо прибуття для відправлення до військової частини (установи) у визначений у повістці час та місце такі особи несуть відповідальність відповідно до [Кримінального кодексу України](#).

Відправлення призваних на військову службу під час мобілізації громадян до місць проходження військової служби

90. Резервісти та військовозобов'язані, які отримали повістку щодо призову на військову службу під час мобілізації та відправлення до місць проходження військової служби, прибувають у строк та місце, зазначені в повістці для відправлення до військової частини (установи).

91. Відправлення резервістів та військовозобов'язаних до місць проходження військової служби здійснюється територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки у складі військових команд або індивідуально.

92. Для збору військових команд та їх відправлення до військових частин (установ) спільними рішеннями виконавчих органів сільських, селищних, міських рад і районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки утворюються збірні пункти резервістів та військовозобов'язаних на фондах установ та організацій, які мають можливість забезпечити їх роботу.

Розпорядженнями обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації (військової адміністрації) на фондах установ та організацій, які мають можливість забезпечити їх роботу, утворюються об'єднані (обласні) збірні пункти для формування військових команд (зведених військових команд) та їх відправлення до військових частин (установ) за межі області.

93. Збірний пункт повинен мати:

приміщення для резервістів та військовозобов'язаних, які підлягають відправленню до військових частин (установ) (спальне приміщення, кімнату для вмивання, туалет);

приміщення для відділення формування військових команд;

місце харчування.

Крім того, на збірному пункті повинні бути кімнати для розміщення тимчасової адміністрації збірного пункту, служби чергових та інших службових осіб, які здійснюють нагляд за додержанням порядку та дисципліни.

Порядок роботи збірних пунктів та склад тимчасової адміністрації визначається Генеральним штабом Збройних Сил.

94. До складу військових команд включаються резервісти та військовозобов'язані, які придатні до військової служби за станом здоров'я, не мають права на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації та за результатами професійно-психологічного відбору відповідають вимогам проходження військової служби у визначеному виді, окремому роді військ (сил).

95. Військовозобов'язані, призванні на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, які раніше не проходили військову службу, направляються до навчальних частин (центрів) для проходження базової загальновійськової підготовки.

96. Для супроводження військової (зведеної військової) команди призначаються старший військової команди та супроводжуючі особи із числа військовослужбовців, які спроможні забезпечити додержання військової дисципліни і порядку у військових командах на шляху слідування:

від місця формування до військової частини (установи) або об'єднаного (обласного) збірного пункту, - наказом керівника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки;

від об'єднаного (обласного) збірного пункту до військової частини (установи), - наказом керівника обласного (Київського та Севастопольського міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

97. На склад військової (зведеної військової) команди районним, міським (обласним, Київським та Севастопольським міським) територіальним центром комплектування та соціальної підтримки оформляється поіменний список (додаток 14) у трьох примірниках.

Старший військової (зведеної військової) команди отримує перший та другий примірники поіменного списку, військово-облікові документи, обліково-послужні картки, особові справи, довідки з висновком військово-лікарської комісії про придатність до військової служби за станом здоров'я на кожного резервіста та військовозобов'язаного та приймає особовий склад військової команди у своє підпорядкування.

Третій примірник поіменного списку підшивається до справи у районному, міському (обласному, Київському та Севастопольському міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки.

Перший примірник поіменного списку та комплект документів на кожного резервіста та військовозобов'язаного передається військовій частині (установі) або обласному (Київському та Севастопольському міському) територіальному центру комплектування та соціальної підтримки.

Після завершення прийому особового складу військової команди другий примірник поіменного списку з відмітками про кількість прийнятих (неприйнятих) резервістів та військовозобов'язаних, скріплений гербовою печаткою військової частини або обласного (Київського та Севастопольського міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, повертається старшому військової команди для повернення до відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

98. Старший військової команди несе персональну відповідальність за особовий склад, включений до складу військової команди з моменту прийняття у своє підпорядкування, під час слідування до військової частини (установи) або (обласного) збірному пункту та до моменту завершення прийому особового складу військової команди військовою частиною (установою) або об'єднаним (обласним) збірним пунктом, що підтверджується підписом і печаткою посадових осіб у другому примірнику поіменного списку військової команди.

99. У разі індивідуального відправлення резервіста або військовозобов'язаного до військової частини (установи) або (обласного) збірному пункту йому на руки видається перший та другий примірники поіменного списку, військово-обліковий документ, обліково-послужна картка (особова справа), довідка з висновком військово-лікарської комісії про придатність до військової служби за станом здоров'я.

Після прийому резервіста або військовозобов'язаного військовою частиною (установою) або об'єднаним (обласним) збірним пунктом другий примірник поіменного списку з відміткою про прийняття (неприйняття) особи, скріплений гербовою печаткою військової частини або обласного (Київського та Севастопольського міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки, надсилається (доставляється) до відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

Керівник територіального центру комплектування та соціальної підтримки несе персональну відповідальність за індивідуальне відправлення резервіста або військовозобов'язаного до військової частини (установи) або об'єднаного (обласного) збірному пункту.

100. Порядок прийому військовою частиною або об'єднаним (обласним) збірним пунктом особового складу військової команди визначається Генеральним штабом Збройних Сил.

Фінансове і матеріальне забезпечення заходів, пов'язаних з призовом громадян на військову службу під час мобілізації

101. Фінансове забезпечення заходів, пов'язаних з призовом громадян на військову службу під час мобілізації, здійснюється відповідно до [Закону України](#) “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, інших законодавчих актів за рахунок і в межах коштів державного бюджету, передбачених для Міноборони, інших центральних органів виконавчої влади, що здійснюють керівництво військовими формуваннями та правоохоронними органами, інших державних органів, коштів місцевих бюджетів, підприємств, установ та організацій, інших джерел, не заборонених законодавством.

Матеріально-технічне забезпечення заходів, пов'язаних з призовом громадян на військову службу під час мобілізації, що здійснюється місцевими держадміністраціями (військовими адміністраціями) та органами місцевого самоврядування, включає, зокрема:

забезпечення районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки автомобільним та іншими транспортними засобами, необхідними для здійснення заходів оповіщення та перевезення резервістів та військовозобов'язаних від дільниць оповіщення (місць проживання) до таких центрів (збірних пунктів) та від збірних пунктів до військових частин (установ);

забезпечення Центрального управління або регіональних органів СБУ автомобільним транспортом для здійснення заходів щодо оповіщення та перевезення резервістів та військовозобов'язаних СБУ від місць проживання (збору) до таких органів;

{Пункт 101 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 1558 від 31.12.2024](#)}

забезпечення районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки приміщеннями (фондами) для організації роботи збірних пунктів, дільниць оповіщення;

оснащення збірних пунктів, дільниць оповіщення меблями, комп'ютерною технікою, канцелярським приладдям, засобами зв'язку, відео- та фотофіксації, місцями очікування, укриття та іншими матеріальними засобами, що забезпечують безперебійну, цілодобову роботу в будь-яких умовах обстановки.

ПЕРЕЛІК

документів, що подаються військовозобов'язаним для отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації відповідно до підстав, зазначених у [статті 23](#) Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”

Категорія осіб, які мають право на відстрочку відповідно до статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”	Документи, що підтверджують право на відстрочку
1. Частина перша статті 23 Закону	
1) заброньовані на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, а також за підприємствами, установами і організаціями в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, і перебувають на спеціальному військовому обліку	список військовозобов'язаних, які пропонуються до бронювання на період мобілізації та на воєнний час, в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, визначений Порядком бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час , затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 76 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 15, ст. 940; 2024 р., № 107, ст. 6790), або список військовозобов'язаних, на яких оформляється відстрочка від призову на військову службу на період мобілізації та на воєнний час відповідно до переліків посад і професій (додаток 13 до Порядку бронювання військовозобов'язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами і організаціями відповідно до переліків посад і професій військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2015 р. № 45, - із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 12 і від 7 червня 2014 р. № 674)

2) визнані в установленому порядку особами з інвалідністю або відповідно до висновку військово-лікарської комісії тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я на строк 6-12 місяців (з наступним проходженням військово-лікарської комісії)	довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, визначеною МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, що надсилається до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів СБУ, відповідних підрозділів розвідувальних органів, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, яке підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики, або постанова військово-лікарської комісії територіального центру комплектування та соціальної підтримки, або відомості про групу інвалідності, причину інвалідності, дату встановлення інвалідності, безстроковість установа групи інвалідності чи дату наступного переогляду, отримані із Централізованого банку даних з проблем інвалідності засобами Єдиної інформаційної системи соціальної сфери
3) жінки та чоловіки, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років, крім тих, які мають заборгованість із сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці	свідоцтво про народження кожної дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного та (або) рішення суду про встановлення факту перебування дитини (дітей) на утриманні військовозобов'язаного (за наявності), інші документи, на підставі яких у військовозобов'язаного виник обов'язок утримувати падчерку, пасинка до досягнення ними 18 років відповідно до статті 268 Сімейного кодексу України (за наявності), та один з таких документів: свідоцтво про шлюб з матір'ю (батьком) дітей (трьох і більше); рішення суду про розірвання шлюбу та визначення місця проживання дітей з батьком (матір'ю), що є військовозобов'язаним;

	рішення органу опіки і піклування про визначення місця проживання дітей з батьком (матір'ю), що є військовозобов'язаним; письмовий договір між батьками про те, з ким з батьків будуть проживати діти, та про участь другого з батьків у їх вихованні; свідоцтво про шлюб з матір'ю (батьком) дітей (трьох і більше) та документи, які свідчать про відсутність у малолітніх, неповнолітніх падчери, пасинка матері, батька, діда, баби, повнолітніх братів та сестер або про те, що такі особи не можуть з поважних причин надавати їм належне утримання (свідоцтво про смерть; витяг з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин; рішення суду про визнання безвісно відсутнім або оголошення померлим; вирок суду, за яким особа відбуває покарання у місцях позбавлення волі; висновок медико-соціальної експертної комісії або лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я чи витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, якщо зазначені мати, батько, дід, баба, повнолітні брати та сестри самі потребують постійного догляду; рішення суду про позбавлення батьківських прав матері, батька); інформація з Єдиного реєстру боржників про відсутність в Реєстрі відомостей про військовозобов'язаного за категорією стягнення (характером зобов'язання) "стягнення аліментів" з датою формування такої інформації не пізніше ніж за п'ять днів до дня подання заяви про надання відстрочки
4) жінки та чоловіки, які мають дитину (дітей) віком до 18 років, якщо другий з батьків такої (таких) дитини (дітей) помер, позбавлений батьківських прав, визнаний зниклим безвісти або безвісно відсутнім, оголошений померлим, відбуває покарання у місцях позбавлення волі, а також коли особа самотійно виховує та утримує дитину за рішенням суду або запис про батька такої дитини в Книзі реєстрації народжень здійснений на підставі частини першої статті 135 Сімейного кодексу України	свідоцтво про народження дитини (дітей) із зазначенням батьківства військовозобов'язаного та один із документів: свідоцтво про смерть одного з батьків або рішення суду про оголошення одного із батьків померлим, або рішення суду про позбавлення одного з батьків батьківських прав, або рішення суду про визнання одного із батьків безвісти відсутнім, або витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або вирок суду, за яким особа відбуває покарання у місцях позбавлення волі, або документи, які підтверджують, що особа самотійно виховує та утримує дитину (рішення суду про встановлення факту самотійного виховання дитини або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану

	громадян про народження із зазначенням відомостей про батька відповідно до частини першої статті 135 Сімейного кодексу України)
5) жінки та чоловіки, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, які виховують дитину з інвалідністю віком до 18 років	для підтвердження інвалідності дитини - медичний висновок про дитину з інвалідністю віком до 18 років за формою, затвердженою МОЗ, або індивідуальна програма реабілітації дитини з інвалідністю, видана лікарсько-консультативною комісією лікувально-профілактичного закладу; для підтвердження родинних стосунків з батьками (для рідних батьків) - свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного; для підтвердження повноважень опікуна, піклувальника - рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади або рішення суду про встановлення опіки, піклування та свідоцтво про народження дитини; для усиновителів - рішення суду про усиновлення та свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного; для прийомних батьків - рішення районної, районної у м. Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про влаштування дитини до прийомної сім'ї або договір про влаштування дітей на спільне проживання та виховання у прийомній сім'ї за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 826), та свідоцтво про народження дитини; для батьків-вихователів - рішення районної, районної у м. Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про влаштування дитини до дитячого будинку сімейного типу або договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564 (Офіційний вісник України,

	2002 р., № 18, ст. 825), та свідоцтво про народження дитини
б) жінки та чоловіки, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, які виховують дитину, хвору на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, що підтверджується документом, виданим лікарсько-консультативною комісією закладу охорони здоров'я в порядку та за формою, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, але якій не встановлено інвалідність	для підтвердження захворювання дитини - довідка про захворювання дитини на тяжке перинатальне ураження нервової системи, тяжку вроджену ваду розвитку, рідкісне (орфанне) захворювання, онкологічне, онкогематологічне захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкий психічний розлад, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гостре або хронічне захворювання нирок IV ступеня, про те, що дитина отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги (форма первинної облікової документації № 080-3/о); для підтвердження виховання дитини - довідка про отримання державної допомоги на дитину, хвору на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність, видана структурним підрозділом з питань соціального захисту населення районної, районної у м. Києві держадміністрації (військової адміністрації) адміністрації, виконавчим органом міської, районної у місті (у разі її утворення) ради, центром з нарахування та здійснення соціальних виплат (незалежно від того, кого призначено отримувачем допомоги); для підтвердження родинних стосунків з батьками (для рідних батьків) - свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного; для підтвердження повноважень опікуна, піклувальника - рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади або рішення суду про встановлення опіки, піклування, свідоцтво про народження дитини; для усиновителів - рішення суду про

	усиновлення; свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного; для прийомних батьків - рішення районної, районної у м. Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про влаштування дитини до прийомної сім'ї або договір про влаштування дітей на спільне проживання та виховання у прийомній сім'ї за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 826), свідоцтво про народження дитини; для батьків-вихователів - рішення районної, районної у м. Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про влаштування дитини до дитячого будинку сімейного типу або договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 825), свідоцтво про народження дитини
7) жінки та чоловіки, на утриманні яких перебуває повнолітня дитина, яка є особою з інвалідністю I чи II групи	для підтвердження інвалідності дитини - довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, визначеною МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики; для підтвердження родинних стосунків - свідоцтво про народження дитини із зазначенням батьківства військовозобов'язаного
8) усиновлювачі, на утриманні яких перебуває дитина (діти), яка (які) до моменту усиновлення була (були) дитиною-сиротою (дітьми-сиротами)	для підтвердження статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, - витяг із рішення районної, міської

або дитиною (дітьми), позбавленою (позбавленими) батьківського піклування, віком до 18 років, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, на утриманні яких перебуває (перебувають) дитина-сирота (діти-сироти) або дитина (діти), позбавлена (позбавлені) батьківського піклування, віком до 18 років	держадміністрації (військової адміністрації), виконавчого органу сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її утворення) ради про надання дитині (дітям) статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування; для патронатних вихователів - договір про патронат над дитиною, типова форма якого затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2021 р. № 893 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 69, ст. 4386); для опікунів, піклувальників - рішення районної, міської держадміністрації (військової адміністрації), виконавчого органу сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її утворення) ради або рішення суду про встановлення опіки, піклування; для усиновлювачів - рішення суду про усиновлення; для прийомних батьків - договір про влаштування дітей на виховання та спільне проживання у прийомній сім'ї відповідно до додатка до Положення про прийомну сім'ю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 565 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 926; 2006 р., № 6, ст. 299); для батьків-вихователів - договір про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу відповідно до додатка до Положення про дитячий будинок сімейного типу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2002 р. № 564 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 18, ст. 925; 2006 р., № 6, ст. 299)
9) зайняті постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною та/або своїми батьком чи матір'ю (батьком чи матір'ю дружини (чоловіка), якщо вона сама потребує постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я або рішенням експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, померла (загинула), визнана зниклою безвісти або безвісно відсутньою, оголошена померлою, і батько чи мати дружини не має інших працездатних членів сім'ї, які зобов'язані та можуть здійснювати за ними догляд), які за висновком медико-соціальної експертної комісії	для особи, яка потребує постійного догляду, - довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або висновок лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу в постійному догляді за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи; для особи, яка зайнята постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною та/або своїми батьком чи матір'ю, - документи, що підтверджують родинні зв'язки (свідоцтво про

чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я або рішенням експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи потребують постійного догляду	шлюб або свідоцтво про народження дитини, або свідоцтво про народження особи, яка здійснює постійний догляд), документи про отримання компенсації (допомоги, надбавки) на догляд або акт про встановлення факту здійснення особою постійного догляду (додаток 8); для особи, яка зайнята постійним доглядом за батьком чи матір'ю дружини (чоловіка), - документи, що підтверджують родинні зв'язки (свідоцтво про шлюб та свідоцтво про народження дружини (чоловіка), документи, що підтверджують неможливість здійснення постійного догляду дружиною (чоловіком) або іншим працездатним членом сім'ї (висновок медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу іншого працездатного члена сім'ї в постійному догляді або свідоцтво про смерть такого члена сім'ї, або витяг з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або рішення суду про визнання безвісно відсутнім або рішення суду про оголошення його померлим), документи про отримання компенсації (допомоги, надбавки) на догляд або акт про встановлення факту здійснення особою постійного догляду (додаток 8)
10) опікуни особи, визнаної судом недієздатною	рішення суду про визнання особи недієздатною та рішення суду про призначення опікуна
11) які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи	свідоцтво про шлюб та один із документів, що підтверджує інвалідність дружини (чоловіка): довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не

	мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики
12) які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю III групи, встановленою внаслідок онкологічного захворювання, відсутності кінцівок (кінцівки), кистей рук (кисті руки), стоп ніг (стопа ноги), одного з парних органів або за наявності у особи з інвалідністю III групи онкологічного захворювання, психічного розладу, церебрального паралічу або інших паралітичних синдромів	свідоцтво про шлюб та один із документів, що підтверджує інвалідність дружини (чоловіка): довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, визначеною МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики та документ, що підтверджує наявність у дружини (чоловіка) захворювання та/або причину інвалідності
13) які мають одного із своїх батьків з інвалідністю I чи II групи або одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи, за умови відсутності інших осіб, які не є військовозобов'язаними та відповідно до закону зобов'язані їх утримувати (крім випадків, якщо такі особи самі є особами з інвалідністю, потребують постійного догляду, перебувають під арештом (крім домашнього арешту), відбувають покарання у вигляді обмеження чи позбавлення волі). У разі відсутності невійськовозобов'язаних осіб здійснювати догляд за особою з інвалідністю I чи II групи може лише одна особа з числа військовозобов'язаних за вибором такої особи з інвалідністю	для батьків військовозобов'язаного з числа осіб з інвалідністю I чи II групи або батьків дружини (чоловіка) військовозобов'язаного з числа осіб з інвалідністю I чи II групи - один із таких документів, що підтверджує інвалідність: довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України “Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики; заява за формою згідно з додатком 15 (у разі

	потреби) із зазначенням прізвища, ім'я та по батькові (за наявності) особи, яку вона обирає для здійснення свого утримання; для військовозобов'язаного, який має одного із своїх батьків з інвалідністю I чи II групи, - документи, що підтверджують родинні зв'язки (свідоцтво про народження); для військовозобов'язаного, який має одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи, - документи, що підтверджують родинні зв'язки (свідоцтво про народження дружини (чоловіка) та свідоцтво про шлюб); для військовозобов'язаного, який має одного із своїх батьків з інвалідністю I чи II групи або одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи, - один із таких документів, що підтверджує неможливість інших осіб, які не є військовозобов'язаними та зобов'язані за законом утримувати одного із своїх батьків з інвалідністю I чи II групи або одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи: довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або висновок лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу в постійному догляді за формою, затвердженою МОЗ, або документ, що підтверджує перебування під арештом (крім домашнього арешту), або відбування покарання у вигляді обмеження чи позбавлення волі
14) члени сім'ї другого ступеня споріднення особи з інвалідністю I або II групи, зайняті постійним доглядом за нею (не більше одного та за умови відсутності членів сім'ї першого ступеня споріднення або якщо члени сім'ї першого ступеня споріднення самі потребують постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я або рішенням експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи). У разі відсутності членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення норма цього підпункту поширюється на членів сім'ї третього ступеня споріднення особи з інвалідністю I або II групи	для військовозобов'язаного, який зайнятий постійним доглядом за членом сім'ї другого ступеня споріднення, який є особою з інвалідністю I чи II групи, - документи, що підтверджують родинні зв'язки другого ступеня споріднення (рідні брати та сестри, баба та дід з боку матері і з боку батька, онуки), один із таких документів, що підтверджує неможливість членів сім'ї першого ступеня споріднення (батьки, чоловік (дружина), діти, у тому числі усиновлені) здійснювати постійний догляд за особою з інвалідністю I чи II групи: довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з

оцінювання повсякденного функціонування особи, або висновок лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу члена сім'ї першого ступеня споріднення в постійному догляді за формою, затвердженою МОЗ, а також документи про отримання компенсації (допомоги, надбавки) на догляд або акт про встановлення факту здійснення особою постійного догляду ([додаток 8](#));

для військовозовов'язаного, який зайнятий постійним доглядом за членом сім'ї третього ступеня споріднення, який є особою з інвалідністю I чи II групи, - документи, що підтверджують родинні зв'язки третього ступеня споріднення (дядьки, тітки, племінники та племінниці), один із таких документів, що підтверджує неможливість членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення здійснювати постійний догляд за особою з інвалідністю I чи II групи: довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або висновок лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про потребу члена сім'ї першого або другого ступеня споріднення в постійному догляді за формою, затвердженою МОЗ, а також документи про отримання компенсації (допомоги, надбавки) на догляд або акт про встановлення факту здійснення особою постійного догляду ([додаток 8](#));

для особи, за якою здійснюється догляд, - один із таких документів, що підтверджує інвалідність особи: довідка до акта огляду медико-соціальною експертною комісією за формою, затвердженою МОЗ, або витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, або посвідчення, яке підтверджує відповідний статус, або пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України [“Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”](#), [“Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”](#), в яких зазначено групу та причину інвалідності, або довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не

	мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики
15) жінки та чоловіки, які мають дитину (дітей) віком до 18 років і чоловіка (дружину), який (яка) проходить військову службу за одним із видів військової служби, визначених <u>частиною шостою</u> статті 2 Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу”	свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження дитини, довідка про проходження військової служби чоловіком (дружиною)
16) керівники міністерств та їх заступники, керівники державних органів, органів державного управління, юрисдикція яких поширюється на всю територію України	довідка про займану посаду, витяг із наказу про призначення на посаду
17) народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим	довідка про підтвердження статусу народного депутата України діючого скликання, видана Апаратом Верховної Ради України, депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим
18) судді, судді Конституційного Суду України, члени Вищої ради правосуддя, члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, керівник служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя, його заступник, дисциплінарні інспектори Вищої ради правосуддя	довідка про займану посаду, витяг із наказу про призначення на посаду
19) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини	довідка про займану посаду, засвідчена в установленому законодавством порядку
20) Голова та інші члени Рахункової палати	довідка про займану посаду, засвідчена в установленому законодавством порядку
21) працівники органів військового управління (органів управління), військових частин (підрозділів) Міноборони, Збройних Сил, Держспецтрансслужби, Держспецзв’язку, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Національної гвардії, Держприкордонслужби, Управління державної охорони, апарату МВС та експерти установ експертної служби МВС	довідка про займану посаду, засвідчена в установленому законодавством порядку
22) дипломатичні службовці, які займають дипломатичні посади, МЗС, а також особи, які мають дипломатичний ранг Надзвичайний і Повноважний Посол	довідка про займану посаду, витяг із наказу про призначення або переведення на посаду; документ, що підтверджує присвоєння особі дипломатичного рангу Надзвичайний і Повноважний Посол (для осіб, яким присвоєно ранг Надзвичайний і Повноважний Посол)

23) державні службовці, які готують висновки до проектів нормативно-правових актів, проводять їх фахову, наукову, юридичну експертизу та/або експертизу прийнятих нормативно-правових актів, державні службовці, які безпосередньо виконують функції із забезпечення кібербезпеки, кіберзахисту та безпеки інформаційних технологій, роботи з розроблення програмного забезпечення, адміністрування баз даних, впровадження та підтримки новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в органах, що забезпечують діяльність Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України	довідка про займану посаду, та витяг із посадової інструкції, засвідчені державним секретарем міністерства, Державним секретарем Кабінету Міністрів України, Головою Національного агентства з питань запобігання корупції, уповноваженою особою Офісу Президента України, Апарату Верховної Ради України
24) інші військовозобов'язані або окремі категорії громадян у передбачених законом випадках	для військовозобов'язаних, зазначених у пункті 7¹ глави XII “Прикінцеві положення” Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу”, - військово-обліковий документ з відміткою про звільнення в запас військовослужбовців строкової військової служби відповідно до Указу Президента України від 7 березня 2024 р. № 149; для військовозобов'язаних, зазначених в абзаці восьмому підпункту 1 пункту 2 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України від 11 квітня 2024 р. № 3633-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку”, - довідка про займану посаду, засвідчена в установленому законодавством порядку
2. Частина третя статті 23 Закону	
1) здобувачі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти і здобувають рівень освіти, що є вищим за раніше здобутий рівень освіти, у послідовності, визначеній частиною другою статті 10 Закону України “Про освіту”, а також докторанти та особи, зараховані на навчання до інтернатури	для здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, а також докторантів - довідка про здобувача освіти, сформована в Єдиній державній електронній базі з питань освіти; для осіб, зарахованих на навчання до інтернатури, - довідка закладу освіти про зарахування на навчання до інтернатури, довідка закладу охорони здоров'я про прийняття на посаду лікаря (фармацевта/провізора)-інтерна певної спеціальності або довідка закладу охорони здоров'я про проходження практичної частини

	підготовки в інтернатурі як лікар (фармацевт/провізор)-інтерн за кошти фізичних (юридичних) осіб
2) наукові і науково-педагогічні працівники закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій, які мають науковий ступінь, і педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти за умови, що вони працюють відповідно у закладах вищої чи фахової передвищої освіти, наукових установах та організаціях, закладах професійної (професійно-технічної) чи загальної середньої освіти за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки	для наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій - довідка закладу освіти або наукової установи (організації) про займану посаду за основним місцем роботи та розмір частки ставки під час оплати праці, диплом про науковий ступінь; для педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти - довідка закладу освіти про займану посаду за основним місцем роботи та розмір частки ставки під час оплати праці
3) жінки та чоловіки, чиї близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) загинули або пропали безвісти під час проведення антитерористичної операції, з числа:	
військовослужбовців або працівників утворених відповідно до законів України військових формувань, що захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, які загинули або пропали безвісти під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;	документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України або посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому проставляється відмітка про норму Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), документи, які підтверджують факт загибелі (смерті) під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення (у тому числі сповіщення або копія акта службового розслідування, або витяг з наказу про виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави), або висновок судово-медичної експертизи (крім випадків, коли особа зникла безвісти), який підтверджує загибель (смерть) особи під час участі в антитерористичній операції), витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або рішення суду про оголошення особи померлою
працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення	документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого

антитерористичної операції та загинули або пропали безвісти під час забезпечення проведення антитерористичної операції безпосередньо в районах та у період її проведення;	(померлого) Захисника чи Захисниці або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), витяг із наказу Антитерористичного центру при СБУ про залучення до забезпечення проведення антитерористичної операції, висновок судово-медичної експертизи (крім випадків, коли особа пропала безвісти), які підтверджують загибель (смерть) особи під час участі у забезпеченні антитерористичної операції, витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, або рішення суду про оголошення особи померлою
осіб, які загинули або пропали безвісти під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів;	витяг із наказу Антитерористичного центру при СБУ про залучення до безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці або посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому проставляється відмітка про норму Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), рішення суду про визнання особи безвісно відсутньою або рішення суду про оголошення особи померлою у порядку, визначеному Цивільним кодексом України, витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин або рішення суду про оголошення особи померлою, документи, які підтверджують факт загибелі (смерті) під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення (у тому числі сповіщення або копія акта службового розслідування, або витяг з наказу про виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави), або витяг з відповідного наказу командира військової частини у порядку, визначеному Порядком виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або безвісно відсутніх, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 884 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 97, ст. 3162)

осіб, які загинули або пропали безвісти під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах її проведення у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, але в подальшому такі добровольчі формування не були включені до складу утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів і виконували завдання антитерористичної операції у взаємодії з утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами	витяг із наказу Антитерористичного центру при СБУ про залучення до безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці або посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому проставляється відмітка про норму Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), рішення суду про визнання особи безвісно відсутньою або рішення суду про оголошення особи померлою у порядку, визначеному Цивільним кодексом України, або витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин
4) жінки та чоловіки, чиї близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) загинули або зникли безвісти за особливих обставин під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, а також під час забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України під час воєнного стану	документи, що підтверджують родинні зв'язки (у тому числі посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України або посвідчення члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, в якому проставляється відмітка про норму Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", на підставі якої особі надано статус, або витяг із Єдиного державного реєстру ветеранів війни), витяг із Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, документи, які підтверджують факт загибелі (смерті) під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях або забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України під час воєнного стану (у тому числі сповіщення або копія акта службового розслідування, або витяг із наказу про виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави)
5) члени сімей (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати, рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра) осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії,	документи, що підтверджують родинні зв'язки, посвідчення, що підтверджує присвоєння звання Героя України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському

прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції Гідності (листопад 2013 р. - лютий 2014 р.)	народові, виявлені під час Революції Гідності (листопад 2013 р. - лютий 2014 р.), або витяг з указу Президента України про присвоєння звання Герой України
б) особи, стосовно яких у визначеному законом порядку встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України	виписка із Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України
3. Частина п'ята статті 23 Закону	
не підлягають призову на військову службу під час мобілізації до досягнення 25-річного віку військовозобов'язані, які пройшли базову загальновійськову підготовку відповідно до статті 10¹ Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" чи базову військову службу	документ, що підтверджує проходження базової загальновійськової підготовки відповідно до статті 10¹ Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" чи військово-обліковий документ з відміткою про проходження базової військової служби, а також паспорт громадянина України
4. Частина шоста статті 23 Закону	
не підлягають призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язані з числа громадян, які проходили військову службу та були звільнені із служби у запас у зв'язку із звільненням з полону	витяг із наказу щодо виключення із списків особового складу (із зазначенням підстави) чи витяг із наказу щодо звільнення з військової служби (із зазначенням підстави), або військово-обліковий документ з відміткою про звільнення з військової служби (із зазначенням підстави)